

УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ МОЛОДІ й СТАРШИХ

ЕКРАН

EKRAN = UKRAINIAN MAGAZINE for YOUTH & ADULTS

NOVEMBER-DECEMBER 1974 ЛІСТОПАД-ГРУДЕНЬ 1974

VOL. XIII.

78

ЦІНА ПРИЧ. 1.00

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ ЗА КОРДОНОМ

МОЛОДА УКРАЇНА
МОВОЮ ПІСНІ

(Слово М. Сміка на Зустрічі
ОДУМ-у)

Ось уже понад 20 років Об'єднання Демократичної Української Молоді США й Канади злаштує щорічні Зустрічі, завжди присвячені якійсь важливій історичній події, чи видатній особі. Цьогорічна Зустріч присвячена пам'яті геніального українського диригента Олександра Кошиця, тридцяту річницю смерті якого будемо відзначати 21 вересня цього року. Як відомо, Олександр Кошиць помер у м. Вінніпегу і там похований.

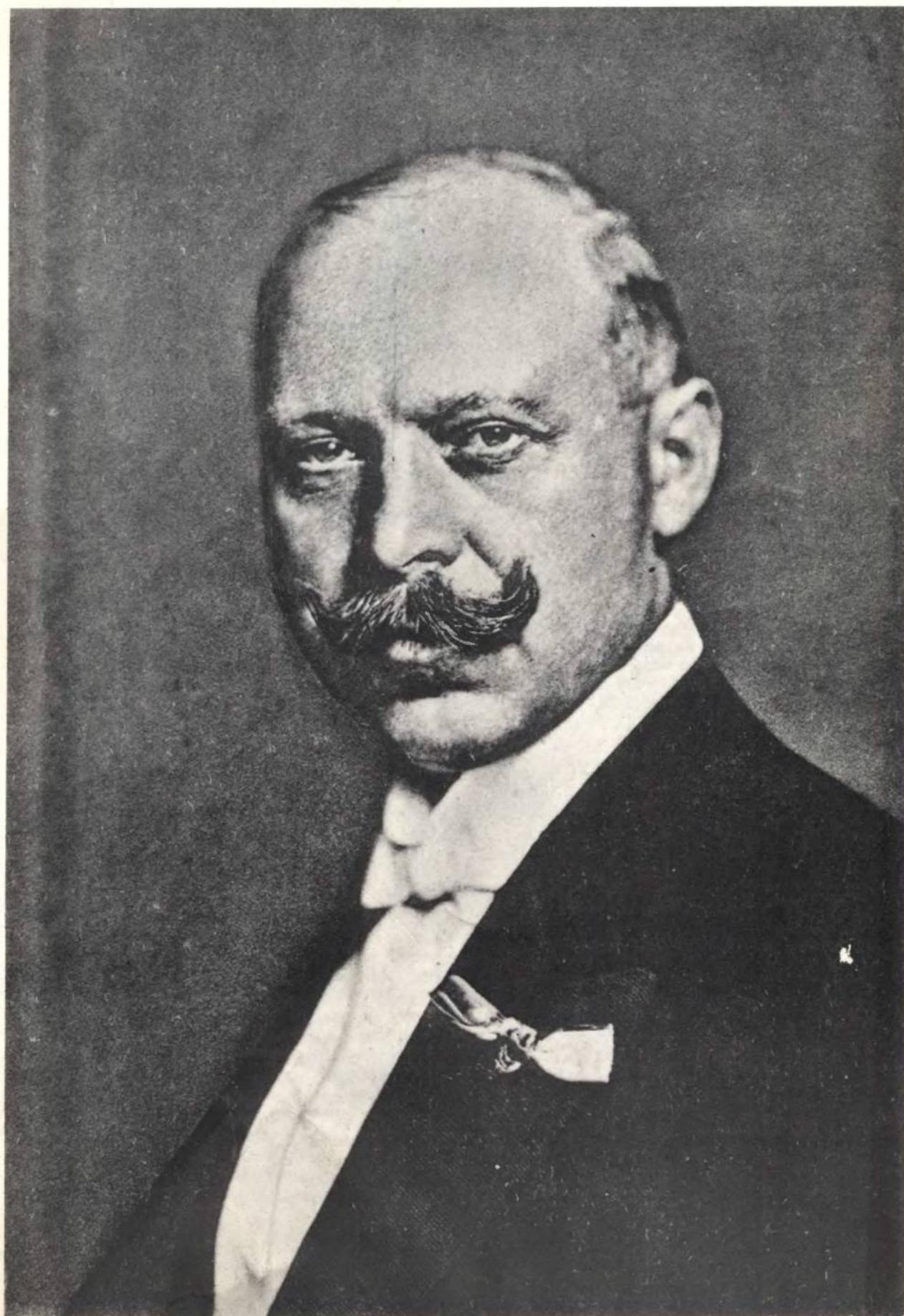
За дорученням Комітету Зустрічі у Вінніпегу в цю хвилину, тобто о 7:30, Володимир Климків, учень Кошиця, а теперішній диригент хору ім. Кошиця у Вінніпегу, і письменник Іван Лобода в супроводі Миколи Гнатіза від редакції "Українського Голосу" покладуть від ОДУМ-у та всіх тут присутніх квіти біля үрни покійного Кошиця. Я прошу всіх вас перенестися думками до Вінніпегу і встаганням та хвилиною мовчанки вшанувати його пам'ять...

Олександр Кошиць був відомий не тільки як диригент, але й композитор і педагог. Син українського православного священика, хоч і здобув докторат богословія, він все своє життя присвятив пісні, яка своїм чаром і красою полонила його ще в дитинстві.

Уже в 1908 році він був відомий у Києві диригент. Але найвищого професійного злету він досягнув тоді, коли був диригентом Української Республіканської Капелі. Геніальна ідея про цю Капелю виникла в Головного Отамана Симона Васильовича Петлюри.

На початку 1919 р. армія Української Народної Республіки знемагала в нерівній боротьбі з ворогом. Південь України був окупований військами Антанти. Українська Галицька Армія боролася з поляками. Всі місії, які посилив наш уряд закордон, не знаходили співчуття.

І ось зароджується думка послати за кордон не дипломатичну місію, не місію від уряду до уряду, а місію від народу до народу.

КОМПОЗИТОР ОЛЕКСАНДР КОШИЦЬ. Kompositeur A. KOCHYTS.

Останнє слово Івана Геля

«В своєму серці понесу, як найсвятіше, - долю МОГО народу, його біль, тривоги і муки»

Гельські (УІС «Смолоскіп»). Суди дісталася вістка, що Іван Гель розпочав голодівку 16. жовтня в Мордовських концлагерях, з'ясувавши свої домагання в чотирьох точках:

1. Визначити статус політ'язня;
2. Дозволити Міжнародному Червоному Хрестові допомагати політ'язням;

3. Відділити медичну службу лагеря від служби МВД;

4. Дозволити чому на шлюб з жінкою, з якою у них є дитина.

Свою голодівку Іван Гель мав перервати 30. жовтня.

Суди дістався також повний текст останнього слова І. Геля, яке він виголосив після закінчення суду над ним в серпні 1972 року. Нижче подаємо повний текст цього слова:

У нашого народу в певній історичний момент виникає складне і важливе питання: як бути? На це питання український народ відповів своїм вагомим словом вже більше як півстоліття назад. На його думку, ця відповідь була принциповою і кінцевою. Тому намагання інтермітувати мені антирадянську діяльність з метою підриву соціалістичного суспільства є безпідставні і надумані, оскільки вся моя громадська діяльність, за яку я сьогодні опинився на лаві підсудних, полягає в тому, щоб зміцнити і удосконалити той устрій, в якому я виріс і оформився, ідеї якого стали основою моїх суспільних поглядів. Справа не в антирадянській діяльності, якої немає, і це добре розуміють всі.

Наша трагедія в іншому.

Життя кожного народу — це природний історичний процес, і жодна нація не має ні морального ні тим паче юридичного права зміцнювати його, впливати на його життя, насильно накидати свої ідеї, культуру і психологію, приймаючи їх за абсолютні істини. А з часу приєдання до Росії, Україна з кожним роком все більше і більше втрачає свою автономію, національну самобутність, занепадає культура. Після кожного визвольного піднесення просочується по Україні хвиля руйнувань і репресій. Ті хто не загинув, заселяли Північ, на кістках будували міста, а інших, денационалізованих нащадків, яничарами гнали на Україну чинити нові погроми. В 30-ті роки в наслідок голоду і сталінського терору Україна втратила мільйони людей; майже всю свою найталановитішу інтелігенцію. Асиміляторська політика, штучно створювана для цього міграція населення в наші дні носить воєнну катастрофічну маштаби.

Якщо в 1952 р. лише за офіційними даними на території України проживало 7 мільйонів росіян з усім комплексом інститутів національного життя (освітніми закладами, пресою, радіомовленням, театрами, видавництвами), то в 1970 р. за тими ж даними їх уже 9 мілн. За цей же час з різних причин Україна зуміла покинути мільйони українців і жоден з них немає 1/1000 частини умов і можливостей росіян у збереженні своєї національної самобутності. Скажімо, українські школи мають українці в Польщі, Чехословаччині, Румунії, але їх немає в Росії.

Це лише невелика ілюстрація досконало розробленої системи. При таких темпах геноциду, яка доляє Україну, ким станемо і скільки нас буде у недалекому майбутньому? Домінуючими постулатами Росії завжди були — великоре-

жавність, нацрусизм. І сьогодні, відкинувшись заповіді Христа і мораль, та вироблені людством протягом віків поняття свободи і рівності, знову прийнято як офіційну релігію експансивний шовінізм. Саме сьогодні страшно і трагічно звучить для України питання: як бути? і «бути чи не бути?»

Тому кожна чесна людина яка почуває себе українцем, повинна встать і рішуче заявіти: ні, ми хочемо і будемо жити українцями зі своїм способом мислення, своєю мовою, своєю національною культурою. Так треба заявіти саме сьогодні, бо завтра може бути пізно, бо завтрашній день нашого народу, культура якого сягає двох тисячоліть, може стати прахом мерців, а його мова — мовою архівів, як латина стала мовою аптек.

Правда, подібні слова ведуть на лаву підсудних з ярликом «державний злочинець». Та ми давно знаємо, що в Росії вміють чіпляти ярлики. У свій час їх носили не лише Шевченко, Грабовський, Чернишевський, а й сотні тисяч борців різних народів, якими Росія так жорстоко правила і душила всіякі еволюційні поривання. Їх страждання були незміrnі... Наша філософія і культура стали тим надійним фундаментом, на якому повинні будуватися відносини між націями. Такі ідеї живлять нас сьогодні: гуманізм, демократія і рівноправність між націями — ось прапор і мета життя.

Саме демократія і гуманізм стали голосом передових людей в час політичної відлиги, що виникла завдяки науково-технічному процесові і частковому розкриттю злочинної діяльності Й. Сталіна. Щодо України, згадані факти спричинилися до появи українського ренесансу 60-их років.

Я ще раз підкреслюю, що причинами бродіння цих інтелігентів є не ревізія державного ладу, а фактори національного життя довготривалого періоду.

Народившись як підсумок цього життя, воно триватиме і ширитиметься. І та широка кампанія, яка в даний час ведеться проти так званого українського націоналізму, тільки ще раз підкреслює актуальність нашої позиції.

Це показує, що Україну глибоко хеїлює національне питання, що воно не розв'язане і далеке від роз'язання, тим більше об'єктивного. А численні репресивні заходи переконливо свідчать, що дедалі більша кількість людей почала активно відстоювати свої національні та громадянські права, не хоче жити по-старому!

Доказом цього є сьогоднішній процес, наслідки якого я готовий прийняти, як оцінку моїх якостей, як людини і громадянина.

Та судити мене у вас немає права: ні юридичного, ні морального. Найвищим законом і судом для мене є Бог і Україна, моя незламна, незаплямована честь. Я син України і в своєму серці понесу як найсвятіше: долю моого народу, його біль, тривоги і муки. Я жалю лише за одним, що дуже мало зробив, щоб глибше і ширше порушити ті ідеї, що винесли їх на ширші простори України і зусиллями всього народу втілити в життя.

І все таки я твердо вірю, що недаремно сьогодні тут, що ні залишіні грati, ні концтabori, навіть смерть не спроможна вбити цих ідей. Вони вічні, як вічний і незламний мій народ!

nationalism," is only the concern Ukrainians have for their national culture.

Throughout the statement he cites the terrors of Stalin, the famine of the 1930's and the "genocide" of Ukrainian culture.

Hel says that he regrets that he did not do more in propagating these ideals and

ІВАН ГЕЛЬ Ivan Hel

HEL CHARGES TRIAL ILLEGAL, NAMES GOD, UKRAINE HIS SOLE JUDGES

CALLS HIMSELF "SON OF UKRAINE"

HELSINKI, Finland. — "To try me in your court is illegal, juridically and morally. The highest law and judges for me are God and Ukraine, my unfaltering and unblemished honor," said Ivan Hel at his trial in August 1972. A transcript of his statement was received here and made public by the "Smoloskyp" Ukrainian Information Service.

"I am the son of Ukraine, and in my heart I will carry as most sacred the fate of my people, their agony, anxiety and suffering," went on to say the 38-year-old technician, who is presently incarcerated in a Mordovian labor colony.

Hel began his statement by saying that his actions do not add up to "anti-Soviet activity," because he knows nothing else but Soviet activity and life, and they were the "basis of my social ideals." "one thousandth of the possibility the Russians have," to foster their culture. Stating it simply, Hel said, "Ukrain-

ians have their own schools in Poland, Czechoslovakia, Rumania, but not in Russia."

Using Shakespeare's famous quote, "to be or not to be," Hel said that today for Ukrainians that quote is "tragic and frightful."

"Live as Ukrainians"

"Therefore every decent Ukrainian should stand and resolutely proclaim, 'No, we will live as Ukrainians, with our own ways of thinking, with our own language, our own national culture'" said Hel, adding that this should be done today because tomorrow may be too late and the Ukrainian language and culture may be dead like Latin.

He said that "humanitarianism, democracy and equality among nations are the banner and the goal," of the Ukrainian people. But those who through the ages have carried this banner were labeled as "criminals." He said what the regime calls "na-

ЕКРАН - EKRAN

Улюстрований журнал • Illustrated bi-Monthly
з українського життя • of the Ukrainian life

ВИДАЄ В-ВО „ЕКРАН”. ВІДПОВ. РЕД. А. АНТОНОВИЧ

АДРЕСА: ADDRESS:

A. ANTONOVICH

2222 W. Erie Street

Chicago, Illinois 60612

U.S.A.

PHONE 942-0126

SINGLE COPY 1.00

ДВОМІСЯЧНИК

ЦІНА ПРИМ. \$1.00

д-р ЮЛІЯН ВАССІЯН

ТВОРИ

д-р Ю. Вассіян: ТВОРИ, Том I.

СТЕПОВИЙ СФІНКС, супл.

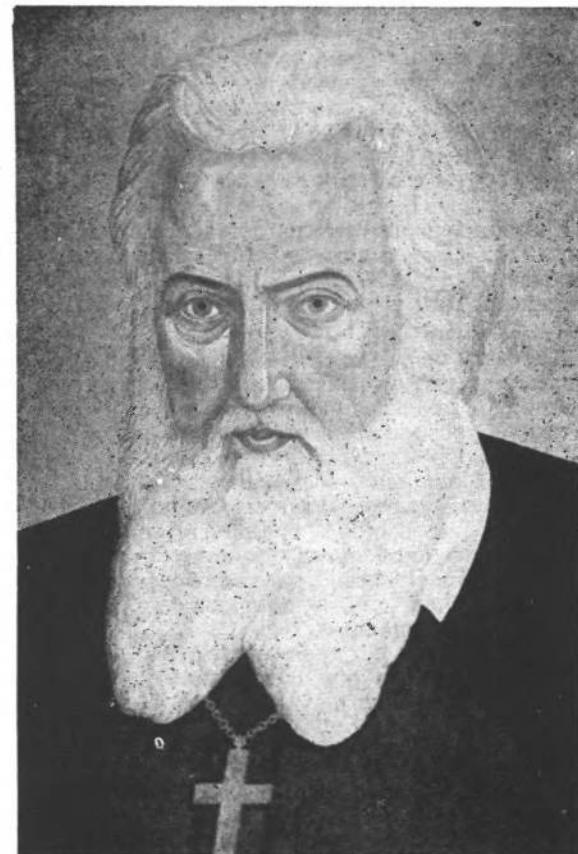
філософічні нариси. За ред. Б.

Гошовського. 1972, стор. 288. Ціна

\$10.00.

YEVSHAN-ZILLIA

189 Snowdon Avenue, Toronto,
Ontario, Canada M4N 2B1

М. Осінчук. Митрополит А. Шептицький.
(Темпера).

З'їзд колишніх учнів та питомців великих семінарій у Львові й Рогатині

У 1975-му році минає 45 років від заснування спершу гімназійних курсів, а згодом і восьмирічної класичної гімназії при Інституті, Малої Семінарії у Львові, заснованій, сьогодні покійним, Архієпископом Кир Іваном Бучком. Курси засновано в осені 1930 р. з доручення св. п. Митрополита Андрея Шептицького, Слуги Божого, після розв'язання польською владою сьомої та восьмої клас у деяких українських державних гімназіях у Галичині. В 1931 р. засновано МС разом із гімназійними курсами і з Рогатині. Митрополит Андрей доручив ведення цих інституцій і курсів досвідченим ректорам, директорам і вчителям. Із повною посвятою і приязнями до своєї інституції ректори, директори і вчителі виховували молодь у християнському і патріотичному дусі, даючи їм також глибоке і всебічне знання предметів. Під батьківським оком Митрополита Андрея ці заведення вирости в поважні виховні установи. Багато молоді врятувало від неспроможності закінчення гімназії і дано їм змогу вступити на вищі студії, передусім богословські, чи отримати працю, що вимагала середньої освіти. Поки буль-

шевики зліквідували ці інституції в 1939 р. вийшло з них багато освіченої молоді що, продовжуючи дальші студії, стала повновартісними громадянами, відданими праці для свого народу. А вже найбільше священства завдачус Малим Семінарям дальші студії і працю в Христовому винограднику. Ініціативний гурток: д-р Василь Лев, мігра Адам Антонович, д-р Петро Семків, інж. Мирон Гриневич і д-р Микола Палій, вирішив відбути з'їзд колишніх учнів, питомців і професорів МС у вересні 1975 р. в Чикаго в приміщення Філії Українського Католицького Університету. Поки складемо почесний і діловий комітети з'їзу, просямо всіх колишніх професорів, учнів і питомців зголосувати свою участь у цих важливих роковинах на адресу д-ра Василя Лева або мігра Адама Антоновича, подаючи свої думки про точний час, місце і програму з'їзу.

З християнським привітом і глибокою пошаною.

Ініціативний Комітет

Адреси: Adam Antonowich,
M. A., 2222 W. Erie St., Chicago,
Ill. 60612.
Wasyl Lew, Ph. D., 95-26
92nd St., Ozone Park, N. Y.
11416.

I. Дурбак

Сердечно вітаємо нового співробітника „Екрану” в особі відомого редактора-громадянина І. Дурбака.

Редакція „Екрану”

СКЛАДАЙТЕ ПОЖЕРТВИ НА ЛІТЕРАТУРНИЙ ФОНД

ІМ. І. ФРАНКА В ШИКАГО

ПОЯВИВСЯ „АЛЬБОМ
УКРАЇНСЬКИХ КНЯЗІВ,
КОРОЛІВ, ГЕТЬМАНІВ
І ПРЕЗИДЕНТА”

Чикаго. — В опрацюванні Колегії і В-ва „Екран”

тут щойно появився друком „Альбом українських князів, королів, гетьманів і пре-

зидентів”. Альбом цей складається із шістьох сторінок друку та тридцяти п'яти ілюстрацій — портретів. На останній сторінці вміщена мапа України 1917-1920 років". Це видання може послужити допоміжним ілюстраційним матеріалом на лекціях школ українознавства.

В Альбомі подані світлини з двомовними пізначеннями

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ КНЯЗІВ, КОРОЛІВ, ГЕТЬМАНІВ І ПРЕЗИДЕНТА

ЦІНА: 2 дол.

зломили

На пресовий фонд

Із дол.: О. Бунецька, Торонто; по 10 дол.: д-р П. Демус, Мокена, С. Пасічняк-Курчаба зі сином Юрієм, Торонто; по 7 дол.: о. Л. Кусай, Лондон, Онт., Ф. Стубан, Сеймур; по 5 дол.: Л. і К. Хвостик, Т. Яцків, Д. Грушецький, Чікаго, д-р Б. Казимира, Ріджайна, д-р Б. Трофим-Тарновецький, Торонто, А. Рижевська, Маямі; по 4 дол.: С. Гуцалюк, Бруклін, Р. Стангрет, Клівленд, Д. Кришталович, Вайлвуд, Л. Погорецька-Долинська, Вестфілд; по 2 дол.: проф. Ю. Сидорович, Чікаго, о. С. Клепарчук, Пассеїк; I дол.: П. Держко, Чікаго.

Усім жертвам шире спасибі!

ЧИ ВИ ВЖЕ є ПЕРЕД ПЛАТНИКОМ „ЕКРАНУ”?

realize them through the efforts of the entire nation.

Eternal Ideals

"I firmly believe that neither iron grates, nor concentration camps, not even death can destroy these ideals. They are eternal, as eternal and indestructible as my people," concluded Hel.

Along with a transcript of Hel's statement, "Smoloskop" also reported that he ceased his hunger strike October 30th. He began it two weeks earlier, demanding that the government recognize the status of political prisoners, allow the International Red Cross the right to visit with the inmates, strip the KGB of its medical authority inside the camps, and allow him to marry the woman to whom he fathered a child.

В тіні червоної зорі

Епископська катедра й палата в Пряшеві. В 1968 році за "відлиги" Дубчека катедру повернено гдеко-католицям. Палату задержано далі для російсько-православного єпископа, мовляв, "він не має де мешкати", бо нема для нього відповідного мешкання. Владика Василь Гопко мешкає у приватному винаймленому домі.

СВІТЛО, ЛИЛЕНЬ-СЕРПЕНЬ, 1974

Преосвященний Владика Василь Гопко
Єпископ-
Помічник
Пряшівської
Епархії
довголітній
в'язень
комунізму

"СВІТЛО", ЖОВТЕНЬ 1974

**ПРИВІТАННЯ ДЛЯ ПАРАФІЇ СВЯТИХ
ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ В ЧІКАГО
ВІД ПРЕОСВЯЩЕНОГО ВЛАДИКИ
ВАСИЛЯ ГОПКА**

Христос Родився! Славім Його!

Дорогий Отче,

В радісні дні Різдвяних Свят та Нового Року виaproшу Вам від Божого Дитяти Ісуса благословення та бодрости духа нести Світло Світа й до найтемнішої ночі.

Хай Божий Син з вертепу буде для Вас великудушним, щедрим, багатим на Божу приязнь і любов як також для Ваших вірних і наповнить новою ревністю, любов'ю, відвагою, радістю, щастям, миром в цілому Новому Році. Лиш Він може Вам все нагородити по Божому, що такі щедрі були для мене і зрозуміли мое положення.

Здоров'я погіршується і не знати, коли Господь покличе додому.

Дуже сердечно здоровлю Вас і Ваших вірних і пересилаю своє архиерейське благословення.

Ваш ғ-р Василь Гопко, єпископ
Пряшів, 18 грудня 1974

ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК — 7 СІЧНЯ 1975

Russia, the last colonial empire, enslaves 45 million UKRAINIANS, and the United Nations look on tacitly.

In UKRAINE, the Russians russify the schools, burn libraries, jail innocent priests and intellectuals

УПЦерква в акції оборони В. Мороза

Ця акція була особливо посилена в листопаді м. р., з огляду на довгу голодівку Валентина Мороза і стан його здоров'я та у зв'язку з поїздкою Президента Дж. Форда до ССР. В загально-громадській акції, що охопила всі поселення українців у вільному світі, активну участь узяв у Привід нашої Церкви.

На початку листопада, ще перед відлєтом Президента Форда до Владивостоку, Вл. Митрополит Мстислав вислав йому довшу телеграму, в якій просив його взяти в оборону знесиленого голодівкою В. Мороза.

Високопреосвященніший
Митрополит
МСТИСЛАВ СКРИПНИК

та добитися звільнення його з в'язниці й уділення йому дозволу на виїзд із ССР до ЗСА, разом з його родиною. Водночас Владика запевнив Президента, що всі кошти пereїзду В. Мороза до ЗСА і повне утримання його з рідиною у цій країні УПЦерква в ЗСА бере на себе.

Впірі з цим Владика Мстислав вислав окремі листи подібного змісту до Генер. Секретаря ООН К. Вальдгайма та сенаторів Г. Джексона і Джевіца, найбільше заангажованих в акції оборони політичних в'язнів у ССР. Копії своїх листів і телеграм Владика Митрополит вислав іншим членам Конгресу ЗСА, кличучи їх до рятунку В. Мороза. (УПСлово)

Cardinal Mindszenty

Тепер говорю я!

Кардинал Й. Міндсенті є одним з великих героїв нашого часу. Він терпів за свою віру. Він ніколи сам собі не став невірним в 84 роках життя.

55 років тому його комуністи перший раз арештували. Роками він просидів в тюрмі. Тижнями його тортуровали, безперервно переслуховували, не давали спати, лікували медикаментами і гумовими палками.

Залізну волю і силу спротиву кард. Міндсенті комуністи тим усім не могли зламати. Навіть не «власноручними» зізнаннями, які пізніше виявилися пофальшованими.

Сталін вважав примаса з Мадярщини за одного з найнебезпечніших противників. Тому наприкінці 1948 р. він наказав своїм маріонеткам в Будапешті, викінчити цього чоловіка.

Ось так архиєпископ 8 років мусив терпти тортури, а 15 років мусив жити в тісному «екзілі» американської амбасади в Будапешті.

Нарешті в 1971 р. мусів пережити, що його досвіди з атеїстами і комуністами на Заході вже не пасують більше в концепцію папської зовнішньої політики — останнє, важке розчарування для чоловіка, що все своє життя боровся проти сваволі і насильного панування, проти червоного як і проти бруннатного. І в 1944 р. тодішній єпископ Міндсенті був ув'язнений

мадярськими нацистами за те, що протестував публічно проти переслідування юдеїв.

Тепер врешті появляється книжка, на яку чекають мільйони людей: «Сподяди» Міндсенті, написані багаторічною, трудовою працею, переложені на 17 мов.

Невигідні вони комуністам як і деяким панам в Римі, які довели до його усунення з посту примаса Мадярщини і вірили, що тим узгідненням з Будапештом, зможуть виторгувати більше свободи церкві в Мадярщині. Помилкова була це калькуляція.

Німецьке видання книжки появляється у видавництві «Ультштайн-Пропілеен».

У зв'язку з цим цікавою є доля мучителів Міндсентія:

Міністер внутрішніх справ Райк був повіщений, міністер справедливості Рішч убитий у своїй тюремній клітці, поліційний офіцер Осло — який арештував кардинала, — був застрілений, розвідчий поліцай — оберст Бідерман помер мабуть від отрути. Таємний поліціст Цельд, що керував тортурами, поповнив самогубство. Советський професор Кафтанов, керівник медичної команди тортурувань, продовжує своє життя в божевільни.

«Мадярський народ розуміє це як Божий вирок»... — пише О. Грам.

HARVARD U. OFFERS FACULTY POST TO MOROZ

CAMBRIDGE, Mass. — Dr. Derek C. Bok, President of Harvard University, sent a letter to Valentyn Moroz, inviting the 38-year-old Ukrainian intellectual-dissident to spend the next academic year as part of the faculty of the Ukrainian Research Institute at Harvard.

"Your outstanding qualifications and contributions in the area of Ukrainian history have been brought to our attention. Therefore, on behalf of the University, I would like to take this opportunity to invite you and your family to spend the academic year 1975-76 at Harvard," wrote Dr. Bok in his letter to Moroz, addressed in care of his wife Raisa in Ivano-Frankivske.

Unconfirmed reports said that Mrs. Moroz received the letter, dated November 12.

The decision to invite Moroz, now incarcerated in the Vladimir Prison, to Harvard was based on a proposal of the university's Board of Trustees.

Copies to World Leaders

Copies of the letter were sent to Secretary of State Dr. Henry Kissinger, the American Ambassador in Moscow, the Soviet Ambassador in Washington, D.C., and other high officials and organs in the two capitals.

The letter confirmed the Ukrainian Institute's offer to "handle all expenses connected with this visit".

Dr. Bok told Moroz that the Ukrainian Research Institute was recently established at Harvard to give scholars and students the opportunity "to devote themselves to work in their fields of specialization (language, literature, history)."

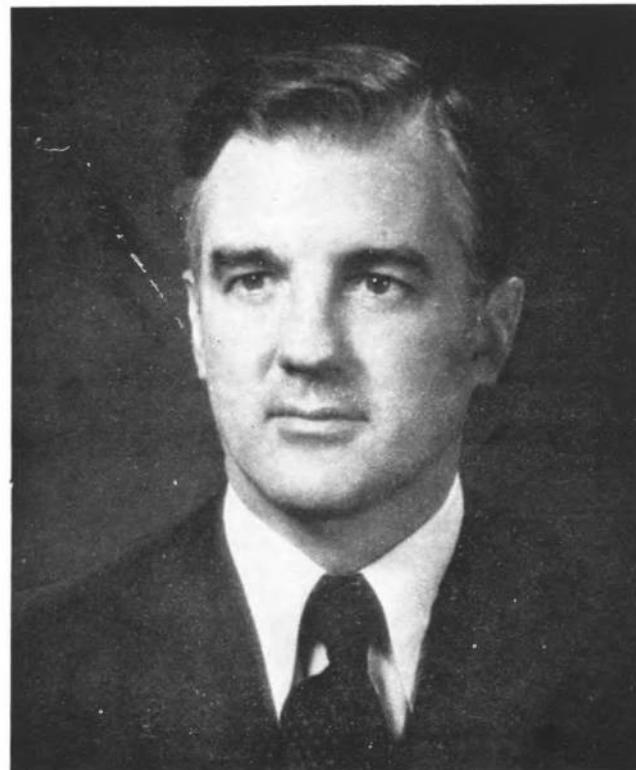
Explaining that there is a "dearth of academicians in Ukrainian studies" in the United States, Harvard University decided to offer Moroz a position at the Institute. Dr. Bok assured Moroz that fluency in English is not a necessity because members of the Institute are fluent in many languages, including Ukrainian.

"Personally, I am sure that both the Institute and the University will profit greatly by your presence," concluded Dr. Bok.

The letter was notarized by a seal and signature of the Middlesex county public notary.

UKRAINE, a founding member of the United Nations, is held by Russia in colonial slavery and oppression

TO HONOR LENIN BY U. N. IS AN INSULT TO MANKIND & A MOCKERY OF UKRAINE & OTHER NATIONS ENSLAVED BY HIM.

Derek C. Bok

Valentyn Moroz

Історичний лист

Майбутній історик, який досліджуватиме теперішню нашу „добу, грізну як вовчиця”, не зможе поминути листа, що його написав президент Гарвардського університету Дерек С. Бок до ув'язненого і тортурованого молодого українського історика Валентина Мороза, запрошуючи його на викладача до цього одного з найбільш престижевих університетів на черговий академічний рік. У випадку бо Мороза, лист д-ра Бока, написаний в імені університету та за апробацією його найвищих властей, можна і треба вважати за історичну подію в багатьох відношеннях та за одну з найбільш промовистих характеристик наших часів.

Не зважаючи на евентуальні практичні наслідки гарвардського листа, він є і залишиться документом тієї безодні, що відділяє дві системи — вільну і народоправну американську від рабської і тоталітарної советської.

ЛІСТ ПРЕЗИДЕНТА ГАРВАРДУ ДО ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

HARVARD UNIVERSITY

Office of the President

November 12, 1974

Dear Mr. Moroz:

Harvard University has recently established a Ukrainian Research Institute where the opportunity is provided for interested scholars and students to devote themselves to work in their fields of specialization (language, literature, history).

We are very eager to bring the finest scholars in this field here to assist in the development of the Institute and, due to the dearth of academicians in Ukrainian studies in this country, find we must seek elsewhere. Your outstanding qualifications and contributions in the area of Ukrainian history have been brought to our attention. Therefore, on behalf of the University, I would like to take this opportunity to invite you and your family to spend the academic year 1975-76 at Harvard. As the members of the Institute, Ukrainian and non-Ukrainian, have fluency in a variety of languages, especially in Ukrainian, you need not feel that a thorough knowledge of English is a necessary requirement. In addition, the Institute will be happy to handle all expenses connected with this visit.

I hope you will give this invitation serious consideration and look forward to hearing from you. Personally, I am sure that both the Institute and the University will profit greatly by your presence.

Best wishes.

Sincerely,
Derek C. Bok

Mr. V. Yakovych Moroz
c/o Mrs. Raisa V. Moroz
Ivano Frankivsk
vul. Naberezhna 14, kvar. 1
USSR, UkrSSR

Witnessed this 12th day
of November, 1974 at
Middlesex county, State
of Massachusetts.

Jane F. Lewis
Notary Public

кої. Там, у Сосівському Союзі, Мороза і багатьох інших засуджують на довголітнє ув'язнення і в тюрмі над ними знущаються тільки за те, що вони обстоюють права свого народу та свої власні. В Америці людина, яка вміє обстоюти правду та ще й готова піти за неї на муки і навіть — як це є у випадку з Валентином Морозом — на смерть, заслуговує і має найвищі признання. Гарвардський університет листом до Валентина Мороза та запрошенням його і його родини до Гарварду, знову виправдав свою відданість тій чесноті, що є його моттом: „Верити і жити” — Ілля Ганджа.

СВОБОДА,

ГАРВАРДСЬКИЙ

УНІВЕРСИТЕТ

Бюро Президента

12 листопада 1974

Дорогий Пане Морозе!

Гарвардський університет нещодавно встановив Український Дослідний Інститут, в якому створено нагоду для зацікавлених науковців і студентів присвятитись праці в ділянках іхньої спеціалізації (мова, література, історія).

Ми прагнемо заангажувати найкращих науковців в цій ділянці, щоб допомогли розвинути Інститут та, з уваги на недостачу академіків в українських студіях у цій країні, ми мусимо розглядатись за ними діянде. Ваші видатні кваліфікації та вклад в ділянці української історії були доведені до нашої уваги. Тому отже, в імені Університету, я бажаю скористати з цієї нагоди та запросити Вас і Вашу родину провести в Гарварді академічний рік 1975-76. З уваги на те, що члени Інституту, українці і не-українці, плинно володіють різними мовами, зокрема українською, Ви не потребуєте вважати, що досконале знання англійської мови є конечною вимогою. В додатку, Інститут радо покриє всі видатки, зв'язані з цією візитою.

Я сподіюсь, що Ви серйозно візьмете під увагу це запрошення та очікуєте відповідь від Вас. Особисто я впевнений, що як Інститут, так і Університет дуже багато скористають з Вашої привідності.

З найкращими побажаннями,
широ Вам
Дерек С. Бок

П. Валентин Якович
Мороз
на руки Пані Раїси
В. Мороз
Івано-Франківськ,
вул. Набережна 14 квр. 1
СССР, УкрСР

Засвідчено цього дня
12-го листопада 1974
в повіті мідделесекс,
штат Массачусетс
Публічний нотаріус:
Джейн Ф. Люїс

„ПІД ЛЕНІНСЬКИМ СТЯГОМ ЦВІТЕ УКРАЇНА“

Слова і факти

K. Kolosova: „THE REPUBLIC OF COMPLETE LITERACY“, „Ukraina“
Society, 1974, p. 32.

Авторка книжечки «Республіка повної письменності» Катерина Антонівна Колосова відома нам з діяльності у «Товаристві дружби і культурних з'язків із зарубіжними країнами» на терені ЗСА. З побуту в різних країнах написала низку спогадів та статей про Українську ССР. Одною з них є і згадана вище публікація, з розділами «Право на освіту», «Кожна дитина іде до школи», «Студії і праця», «Безплатна вища освіта», «Україна — дім науки», «Через океани і континенти».

З брошюри довідуємося, що до часу жовтневої революції мільйони українських працюючих жили в нужді і безправ'ї, експлуатовані індустріальними магнатами, поміщицями й кулаками. Українцям забороняли навіть вживати рідну мову. Сьогодні — Україна є «цвітучим раєм на землі». 15 мільйонів осіб студіює в освітніх інституціях різного типу, 3,5 мільйона працює в економії Республіки. Держава опікується кожним учнем, високі школи УССР мають міжнародний престиж, на них студіюють чужинці. У 1972 р. були в Київському університеті студенти із 72 країн. Повернувшись дімові, вони далі відрежують з'язки із... Советським Союзом. Під час II світової війни німці знищили тисячі науковців і професіоналістів, знищили школи. Але вони вже тепер відбудовані. У високих школах студенти студіюють безоплатно, і мають різні привileї та наймодерніші посібники, включно з кібернетичними машинами. Московські й інші університети посилають у дарунку тисячі книжок до українських університетів. УССР, в тому ж Українська Республіка допомагає іншим країнам, народам Азії, Африки й Лат. Америки у їхньому змаганні до волі.

Такий є короткий і загальний зміст публікації. Що друге твердження авторки є або історично, або практично фальшиве.

Напр., щодо працюючих селянських мас, які до жовтневої революції жили в нужді, а тепер в достатку. Дійсність каже, що є якраз навпаки. Українські селяни Центральної і Східної України жили до 1920 р. в достатках, своїм хлібом годували не лише себе, але й інші країни, що дало Україні назву «житниці Європи». З приходом російсько-комуністичної окупації почався голод, у 1922-23 згинуло від нього 2 мільйони людей, у 1933 р. від штучно-організованого голоду згинуло 7 мільйонів. Неустійенну кількість мільйонів вивезено на Сибір, де вони вигинули, як каже А. Солженицин в «Архипелагу ГУЛАГ» мовчки, «селяни не писали споминів»...

Сучасні селяни-колгоспники, це люди «без пашпорту», тобто такі, які не лише не мають права власності, але й права зміни місця замешкання. Їхні діти, особливо дівчата, після закінчення місцевої 10-річної школи ідуть теж до колгоспу, не сміють і мріяти про університет. Одна з таких «щасливих» дівчат пише в журналі «Радянська Жінка» (квітень, 1974, стор. 8):

«Відразу після школи закінчила курси майстрів машинового ділння». З випускників, що закінчили

школу протягом трьох останніх років, 20 уже працюють у колгоспі, а 39 учаться у сільсько-господарських училищах. Майже всі мої однокласники (11 із 16) вирішили залишитися в рідному селі»...

Є це вислід системи квоти, «нумерус клявзус» для української молоді, яка бажає вступити на університети. — Якщо Сов. Уряд «опікується» українськими студентами, як це статистично й мальовничо представляє авторка, то чому цей уряд вивозить кожного року тисячі цієї молоді поза межі України, а на їх місце присилає росіян? У висліді на 1000 працюючих осіб в Українській ССР з високою освітою є українців — 47, росіян — 98!

Слушно каже К. Колосова, що українська мова була переслідувана за царату, але не згадує про те, що сучасне переслідування української мови не має прецеденсу в історії України, де російською мовою мусять говорити вже діти в дитячих садках, за вживання української мови викидають студентів з університетів, урядовців з праці. Ні один університетський підручник з природничих наук не є написаний українською мовою, а «дарування» книжок з Москви для київського університету є лише одним із засобів тотальної русифікації. Тисячі студентів-чужинців, які студіюють на українських університетах, пишуть потім, що вони студіювали в Києві... в Росії. Чи це можна назвати міжнародним престижем України?

Або: як могли німці 1939 р. убивати українців, коли вони зайняли Україну щойно 1941 р.? Сотні тисяч політичних в'язнів, які згинули замучені у тюрях міст України, побивала російська поліція, НКВД між 1939 а 1941 роком.

Такими «вірними» даними заповнена ціла політично-пропагандистська брущера К. Колосової, міністра Високої освіти УРСР.

Ірина Пеленська

R. РАХМАННІЙ
ВОГОНЬ І ПОПІЛ

Це частина заголовка нової публікації Романа Рахманного, темою якої є саме боротьба за душу української людини під совето-московським ярмом та в широкому світі. „Вогонь і попіл: торив і злам Івана Дзвоби“ можна замовити листовно, пишучи на адресу: „ВіК“ P.O. Box 412, Cta H, Montreal 107, Que.

Пам'ятник, поставленний в Комарні, помордованим НКВДстами українцям 26 червня 1941 р., большевики знищили після другої окупації Зах. України

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ — НА СЛУЖБІ БАТЬКІВЩИНІ —

Клятва на вірність

ГРОБОКОПНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Подумайте тільки: в Україні заставили молодь, згуртовану в комсомолі, складати «клятву на вірність партії і народові». «Молодь України» з 22 жовтня під заголовком «Клятва на вірність партії і народові» помістила величезний репортаж з різних міст найбагатшої московської колонії з приводу «визволення» України від фашистів. На світлинах над репортажем молодь зі смолоскипами в руках, бо для «радянського народу сьогодні велике свято».

За визволення від нацистських гієн боролися й ми, але що з цього «визволення» скористав український народ? Прийшли нові гієни й людоди та народовбивці, бо, як казала Леся Українка, «хто кого визволить, в неволю візьме». Зрештою, з наступним поневолювачем український народ був уже знайомий — тиранія замінила тиранію.

Від української молоді вимагають клятву на вірність партії, яка її батькам заподіяла стільки лиха, яка не хоче приймати молодь на студії, вигадує суботники, недільники, забирає на цілину й новобудови до Азії, позбавляє дозвілля. А в додатку ще й русифікує, не до-

зволяє читатися рідною мовою. Ко му вже, як кому, а компартії український народ вірним бути не може, бо немає за що, а навпаки, може за її злочини і негуманність тільки проклинати.

«Вірність народові?» — Українському — так, але т. зв. советському — ні, бо це означає вірність російському народові і партійній програмі, яка постановила знести український народ з лиця землі.

По українських містах побудували пам'ятники героям «вітчизняної війни», заставивши нашу молодь тисячами віддавати поклін «героям», які принесли й надли на шию залишне ярмо.

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

Write to your Senator and Congressman to demand the independence for UKRAINE enslaved by Russia in her "Soviet Union" and over 100 millions in her satellites.

120 million non-Russians are enslaved by Russia in her "Soviet Union" and over 100 millions in her satellites.

Враження з Австралії

П. проф. В. Кубайович, Голова Європейського НТШ і Головний Редактор Енциклопедії Українознавства, відбув у квітні цього року, в товаристві п. д-ра А. Фіголя, подорож докола світу, відвідуючи українські скупчення в Америці та Австралії.

Головний редактор Енциклопедії
Українознавства
проф. Володимир Кубайович
у своїй робітні в Сарселі

ЕКЗЕКУТИВА УКРАЇНА ВІДБУЛА НАРДИ, ВШАНУВАЛА ШЕВЧЕНКОВСЬКОЮ ГРАМОТОЮ ВОЛІ ПРОФ. ВІКТОРА ПРИХОДЬКА

Нью Йорк. — Минулой суботи, 9-го березня, тут у приміщеннях Українського Інституту Америки відбулися чергові наради Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки, під час яких вшановано Шевченковською Грамотою Волі проф. Віктора Приходька, одного із найбільш заслужених та відданих співробітників Української волі, одного із 3-х разом з проф. Борисом Мартосом та проф. Іваном Паливодою — живучих членів Української Національної Ради в Києві в 1917-му році та члена Уряду УНР на пості на самперед міністра юстиції й опісля міністра фінансів, ініціатора Світового Конгресу Вільних Українців ще в Празі в 1930-их роках та довголітнього працівника — референта збирки заїніціованого ним Національного Датку в УККА. Про заслуги нагородженого сказав екзекутивний директор УККА м-р Іван Базарко, а Грамоту вручив йому прези-

Проф. Віктор Приходько

тент УККА проф. Лев добрянський разом з іншими членами Президії Екзекутиви. Під час церемонії передачі Грамоти були привітні рідні нагородженого, пані д-р Солуха-Приходько та внук нагородженого Віктор Приходько.

RUSSIAN EXPANSION,

1940 — Annexation of Bessarabia and the northern part of the Bukovina (June 28). Incorporation of Estonia, Latvia and Lithuania (Aug. 3 to 6. 1940).

1956 — Bloody suppression of the national revolution in Hungary, led by the workers and students of Budapest, through the large-scale employment of Soviet-armed forces.

Поскільки українське громадянство Парижу знає про Австралію дуже мало, зі скіпах пресових вісток, проф. Кубайович поділився своїми враженнями з подорожі до цієї країни-континенту, виголошуячи доповідь на форумі Українського Академічного Товариства дня 31. травня 1974 р.

Зі звичайною методичною професора і географа, проф. Кубайович оповів про географічне положення, розміри, морфологію, клімат, рістну, звіриний світ та населення цієї країни, закінчуячи своїми спостереженнями з життя українських поселенців та кладучи особливий натиск на їх суспільну діяльність. Доповідач відмітив особливу активність українських поселенців Австралії на всіх ділянках суспільного життя, особливо підкреслюючи побудову численних церков, народних домів та допоміжних школ, та відмітив при тому, крім тої світлої сторінки, й деякі тіні, зокрема брак дальшої перспективи в плянуванні діяльності та поступаючий процес денационалізації мимо великого вкладу енергії в розбудову допоміжних школ.

Дискусія над доповіддю мала переважно форму ставлення запитів, на котрі проф. Кубайович дав вичерпувачі відповіді.

На закінчення Голова УАТ д-р А. Вирста, після короткого резюме, подякував доповідачеві за його гарно удокументовану доповідь і замкнув сходини, що зібрали біля тридцять осіб.

М.М.

Появиться науковий збірник в честь проф. О. Оглоблина

Нью Йорк. (в. о.) — Українська Вільна Академія Нauk (УВАН) здає до друку науковий збірник ч. 3. Збірник містить низку наукових праць з царини українознавства, видався в українській та інших мовах. Це число присвячене подвійному ювілесві: 75-тій річниці з дня народження і 55-тій річниці наукової і академічної діяльності проф. д-ра Олександра Оглоблина, президента УВАН в ЗСА. Науковий збірник складається з двох частин. В першій частині подана біографія проф. Оглоблина, стаття В. Омальченка, про наукову біографію проф. Оглоблина, стаття Л. Винара про наукову діяльність проф. Оглоблина і повна бібліографія його творів за 1919-1974 роки. На другу частину складаються статті таких авторів: М. Антонович, Ю. Бойко-Блохін, Л. Винар, О. Вінтоняк, М. Воскобійник, О. С. Гаюк, В. Голубничий, В. Гришко, О. Домбровський, Р. Іллімкевич, П. Ковалів, Б. Кравців, В. Кубайович, В. Маркусь, Т. Мацьків,

Проф. О. Оглоблин

о. І. Нагасвський, І. Новосівський, В. Омальченко, Я. Падож, Н. Полонська-Василенко, О. Третяк, А. Процик, О. Стовба, О. Субтельний, В. Трембіцький, Ю. Шевельов і В. Янів. Загальний розмір збірника — 350 сторінок друку. СВОБОДА,

BREZHNEV

The Soviet opposition

SHELEST

Robert Korengold—Newweek
Grigorenko

The ones who don't feel Russian

One of the most dangerous brands of dissidence in Mr Brezhnev's multi-national state is the growing discontent among the non-Russian half of the population. For many years the federal form of government in the Soviet Union has meant little or nothing: the party ruled from Moscow and that was that. But now local nationalists in several parts of the country are demanding that these federal institutions be brought to life. What they want, in other words, is genuine autonomy.

The strongest by far of these nationalist movements is in the biggest non-Russian republic, the Ukraine. In 1972 several hundred people, including leading intellectuals, were arrested and the local party boss, Mr Shelest, lost his job because of his "unprincipled, appeasing attitude towards national narrow-mindedness and localism". After the Ukraine purge Mr Brezhnev proclaimed that the nationality question had been resolved "completely, definitely and irrevocably". But even today scarcely a week passes without some reference in the Soviet press to Ukrainian "bourgeois" nationalism and its alleged foreign helpers, especially China.

Of course, 40m Ukrainians are no match for the 129m Great Russians, who still have a tiny majority in a population of 241m. But the non-Russians in Soviet central Asia—the Tadzhiks, the Kazakhs, the Uzbeks and others—have a higher birth-rate than the Russians, which will give them a local majority before long.

These mainly Moslem and Buddhist peoples are going to number about 50m by 1980, or a fifth of the country's total population. The proximity of China makes this area particularly vulnerable as a centre of nationalist discontent.

The trouble spots in Europe, apart from the Ukraine, are the three small Baltic republics which were incorporated into the Soviet Union at the end of the second world war, Estonia, Latvia and Lithuania. A heavy influx of Great Russians since 1945 has made the natives in at least two of them, Lithuania and Latvia, increasingly nationalistic. In Lithuania local nationalism is reinforced by the influence of the Roman Catholic church. To the south, in the Caucasus, live the Georgians, the Armenians and other non-Russian nations with traditions of independence and troublemaking.

Another active group of nationalists from this area are the Crimean Tartars, whose battle cry—taken up by one of the best-known dissidents, General Grigorenko—is their demand for the right to return to their homeland on the Black Sea from which Stalin deported them at the end of the second world war. The Tartars are the best example of how the two forms of dissidence can merge. But now that the predominantly Russian democratic movement of the late 1960s and early 1970s has been at least temporarily silenced by the KGB, it is the local-based dissidents who are coming to the fore. THE ECONOMIST NOVEMBER 23, 1974

**ПРЕЗИДЕНТ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ Д-Р ЄВГЕН ПЕТРУШЕВИЧ
ЗІ СВОІМ УРЯДОМ НА ЕМІГРАЦІЇ У ВІДНІ В 1920 РОЦІ**

Сидять із ліва: Лев Петрушевич, Лев Сироїковський, д-р Кость Левицький, д-р Євген Петрушевич, Володимир Сінгалевич, д-р Роман Перфецький, д-р Ярослав Селезінка, Мирон Гаврисевич. — Стоїть за д-ром Перфецьким: Ольга Басарабова.

Стоять у першому ряді зліва: о. Йосафат Жан, ЧСВВ, сотн. Краснопера, Андрій Жук (президент СВУ), проф. Г. Микитей, Володимир Бандрівський, д-р Антін Петрушевич (син президента), д-р Олександер Марітчак, інж. Гаврисевич, Ольга Басарабова, Іван Проць, панна Матильда Шнайдер, д-р В. Близнюк. — В другому ряді: Сотн. М. Радик (адютант президента), д-р С. Підляшецький, сотн. Николяк, дир. Антін Хлопецький, В. Біберович (дир. Пресового Бюро ЗУНР), Іван Охримович, М. Солонинка, Юрій Багрич (власник цієї світлини), М. Лозинський.

Андрій Кігнічак

Памятні дні в Олександрівську

(Зустріч Українських Січових Стрільців під проводом полк. Василя Вишіваного із Запорожцями під проводом полк. Петра Болбочана)

(Спогад)

Синельникове зайніяли Запорожці після впертого бою. Лінія Олександрівське-Карлівка лежала на боці, але на наміченому шляху до Криму, який командир Запорожців, полк. Петро Болбочан мав наказ захопити попереду Німців.

Дня 16 квітня 1918 року Болбочан зайніяв своїми частинами станцію Олександрівськ. Саме місто Олександрівське лежить за Дніпровими порогами. До міста наближалась дві групи австрійських військ; одна залізницею з Нікополя, а друга Дніпром з Херсону. Австрійці почали наступати з Великого Лугу приблизно силою двох полків з артилерією, але большевики вперто боронилися і, в перших хвилинах, відбили наступ. Однаке удар Запорожців з півночі вирішив бій на некористь червоних. Австрійці й Запорожці одночасно вступили до Олександрівська.

Запорожці дуже здивувались, коли почули українську мову між австрійськими вояками. Потім виявилось, що ці вояки — це Українські Січові Стрільці.

Козаки новітнього Запорізького Війська перемішалися з Українськими Січовими Стрільцями. Після початкового здивування й недовірія, запанувала велика радість. Запорожці побачили, що

довгі-предовгі роки неволі не убили в галицькій частині українського народу національного духа. Перед Запорожцями було регулярне військо зі своїми відзнаками й прапорами і своєю командою, але це було українське військо.

Гей-гей! Орли з карпатських гір прилетіли на землі Запорожжя помагати Запорожцям звільнити Україну від страшного ворога. І Українським Січовим Стрільцям стало легше й вони підбадьорились, бачучи, що Україна гуде, що роїться поле бою за волю, що віками розеднані брати чудом й волею Божою обєдналися до перемоги в бою за серце Запоріжжя, колиску традицій, колишньої слави й непоборного духа України. Палав щастям молодий український стрілець, побачивши йувірувавши в існування новітнього Запорізького Війська. Козак в козака, рослі, одчайдушні, усі як один сердешні. Вперше цей український стрілець зустрів українського воїна, правдивого козака у цій виміріній Україні. І горів щастям новітній Запорожець на вид УСС, гарячих ідеалістів, патріотів і добре вишколених регулярних воїнів.

З дива не можна було вийти, чи це привид, чи дійсність. Ди-

Митрополит Андрій і архікнязь Василь Вишіваний (Вільгельм Габсбург).

Зправа: статуй, що про них говориться в статті.

Col. Petro Bolbochan

вував УСС-ів вусатий полк. Болбочан, що так бальоро ходив і розмавляв з австрійським великим князем, як рідний з рідним. Нервово мняв у руці шпіцруту адютант полк. Вишіваного, пор. Остап Луцький. Хвилювався в розмові з полк. Болбочаном пантоець УССів, о. Євген Кушлик. Суворо споглядав на все полк. Осип Микитка, що денервувався свободною поведінкою стрільців, які штовхались під боки й шептали: — „Дивись, Микитка мов заворожений стоїть, він ніколи таким не був, завжди „штрамак“, а сьогодні і його щось піднесло“. Або: — „Мовчи, бачиш тих козаків з оселедцями, так ніби на образку, бракує тільки Татар. А нині старшини голови потратили, бо... розумієш — Україну Велику бачать“.

Управа міста Олександрівське (тепер місто Запоріжжя) бажала святочної зустрічі війська й населення і полк. Болбочан, порозумівшись з архікнязем Вільгельмом (полк. Василем Вишіваним) улаштував параду.

Полк УСС вирушив з півдня, а Запорожці з півночі. Церковна процесія з хоругвами й духовенством, з управою міста попереду, попереджували похід Українських Січових Стрільців. А на зустріч їх хав полк, Болбочан, за ним маршувала оркестра, потім йшов 2-й Запорізький піший полк (4,000 старшин і козаків), далі Кінний полк ім. Кошового Гордієнка, Гайдамацький полк, Гарматній полк, Кінногарматній дивізіон полк. Алмазова, панцер-

ні автомашини й на кінці наколесники. Незабутньою була хвилина єднання. Карні ряди вояків княжої Галицької землі захоплено прямували до злушки з новонародженими полками новітньої Січі Запорізької, від яких віяла прадідівська традиція.

Зупинилася процесія з багатотисячним народом, зупинилися Січові Стрільці. Зупинив неспокійного коня полк. Болбочан, Кошовий новітнього Війська Запорізького, краси й гордості України. Полк. Болбочан зійшов з коня, згідно з традицією зняв шапку й низько вклонився духовенству та в покорі підійшов під благословення старенького панотця. Одночасно полк. Зілинський закомандував „до ноги“, „шапки геть“. Тільки одна хвилина гробової тиші, яку знову перервала команда: „накрийсь“, „на плече“. Полк. Болбочан вислухав привітання делегації й прийняв хліб-сіль. Полковник архікнязь Вільгельм, зворушеними козацькими традиційними церемоніями, підійшов до полк. Болбочана й розслідувався з ним.

Вулиці міста Олександрівська наповнилися народом по обох боках. Проходили ряди запорізької піхоти, побрязкуючи зброєю,

Капельмайстер Михайл Гайворонський
Оркестра УСС

Фото з ген. Омел. Павленком. Просимо учасників зустрічі подати благікі
дані до фота.

УСС Кадра 1916 р.

Хор старшинської школи УГА в Коломії, весна 1919 р.

Пісочна: Старшини Коша УСС
КОЛ. ЧЕТАР УСС ВІДЗНАЧЕНИЙ ОРДЕНОМ КАНАДИ

Генерал-Губернатор Канади, за
апробацією Королеви, суворена "Ор-
дену Канади", іменував д-ра Во-
лодимира Ю. Кисілевського за

гарцюючи переїжджаючи кіннота, цокотіли колеса легкої та важкої артилерії, гуділи мотори автомобілі, тихесенько посувались наколесники, а в повітрі гуділо: „Слава Україні!“. Лопотіли жовтоблакитні прапори й земля весело відгукувалась на марші непоборників. Але ще одна гостра команда: із запертим віддихом йде цвіт Галицької волості, полк Українських Січових стрільців. І-дуть хлопці загартовані в боях Маківки й Лисоні, з піднесеним чолом, горді, що міряють кроками легендарну Запорізьку Землю недалеко матері Січі...

І чути було крізь радість близький Великдень з видом на Україну від Карпат і генаж до Кавказу. Гомоніла Україна. Наддніпрянська Україна разом з Наддністрянською Україною творили Соборну Україну. А в повітрі літав любчий дух, розсміяний, веселий у ці дні. — Помагав зібрати Україну до купи, для себе, для українського народу. Мав на підтвердження цього наїжні багнети, лискучі шаблі, зубаті кулемети, ручні гранати й грозу гармат. Про українську землю вони говорили: — „Не дамо ворогові України! — Україна буде вільною!“.

„АМЕРИКА“

його працю на суспільному і науковому полі, членом "Ордену Канади".

Д-р В. Ю. Кисілевський, кол. четар УСС, в р. 1919 персональний ад'ютант шефа генер. штабу УГА, генерала Э. А. Ціріца (розстріяного большевиками 1920 р. в Луб'янці), прибув до Канади 1924 р. по скінченію університетських студій у Відні. Під час останньої війни був зв'язковим старшиною ("лісзон офіцер") в Міністерстві Восиних Послуг ("Департмент оф Нешенел Вор Сервіс"), опісля в міністерстві Горожанства й Іміграції. Від 1948 до 1960 р. професор Оттавського університету і в 1953 голова Слов'янського відділу. В 1954 р. на конференціях наукових товариств вибраний на першого президента Асоціації Канадських Славістів. Дійсний член НТШ і УВАН. Автор наукових статей з діяльності історії поселення українців в Канаді.

A detachment of Sichovi Striltsi, one of the elite units of the Ukrainian National Republic

»КОРПУС СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ«

(Рецензія й уваги видавця Д. Микитюка про Ювілейну книгу)

Вельмишановні Побратими С-Си!
Гратуюю Вам із нагоди появи
друком опису Ваших чинів із поля
бою в Ювілейній книзі — Історії
Корпусу Січових Стрільців. Щиро
дякую за дар такої цінної книги, як
Корпус СС.

Це історичне Ваше видання презентується дуже добре під кожним
оглядом. Зовнішній вигляд книги з
титулою віньєткою — Корпус СС,
є прекрасним і кращого не можна
бажати.

Я проаналізував зміст нових додаткових статей і спогадів у книзі
і про деякі подаю свої уваги:

а) дуже добре, що Видавничий комітет умістив у Ювілейній книзі СС авторитетний матеріал — спогад полк. А. Гончаренка «Бій під Крутами». Він (Гончаренко) подає, що збрійний відділ оборонців Крут скла-

Генерал-хорунжий Марко Безручко

дався з 1-ої Української Київської Юнацької Школи ім. гет. Богдана Хмельницького в кількості 20 старшин і 500 юнаців-кадетів та студентської сотні, коло 130 учнів-студентів, командиром якої був поручник Омельченко. Командиром збрійного відділу й керівником крутицького бою 29-го січня 1918 р. був курсовий старшина Юнацької Школи, сотник А. Гончаренко, який часвітлює подію в Крутах правдиво, тим самим голошенні у пресі перекручений фантастичні інформації з перебігу крутицького бою раз назавжди є наслідком.

б) стаття сотника Богдана Гнатевича «Вишкіл СС» є нев'янучими квітами на могилу автора, який у часі друку Історії КСС відійшов у засвіти в Чехо-Словаччині;

в) спогад сотника д-ра Ф. Мамчура про трагедію в Любарі й Чортії в перших днях грудня 1919 р. є унікальними інформаціями про ту подію;

г) стаття «Сильветка полковника Є. Коновалця» нашкіцвана стисло фахово й реалістично. Автор В. Зарицький характеризує свого командаира Корпусу, полк. Є. Коновалця, як незаступимого ідеалістичного командаира Корпусу СС і толкового, мудрого дорадника тодішніх провідних державних діячів. Натомість промотором вишколу Корпусу В. Зарицький вважає полк. А. Мельника, а оперативним мозком Корпусу були досвідчені в 1-шу світову війну три шефи штабу, старшини з освітою генерального штабу: шеф штабу Корпусу генштабу генерал М. Безручко; шеф штабу 10-ої дивізії СС — полковник генштабу В. Змітенко; шеф штабу 11-ої дивізії СС — полковник генштабу Ю. Отмарштейн;

д) «Вступне слово» редакції книги ясне, коротке, як також «Післяслові» В. Зарицького й «Подяка» роблять корисне враження;

е) деякі фотознімки 50-тилітньої давності вийшли блідо й неясно, але новіші є добри.

Я, як видавець 4-ох томів історії Української Галицької Армії, подивлюся Видавничий комітет СС, що пощастило зібрати на видання книги СС пожертви і передплат близько 10.000 доларів. Вважаю це за великий Ваш успіх, а також доказ глибокого сантименту до Січових Стрільців українського суспільства, яке щиро бажало появі Історії Корпусу Січових Стрільців. Надії їх Ви, могікани С-Си, оправдали. Видаючи Історію Української Галицької Армії, я не шукав жодних зисків, моєю постановою було врятувати 5 хвилин перед 12-ю документарні матеріали, які по 50-ти роках можна ще було

врятувати на еміграції у ЗСА.

Дорогі Побратими С-Си, будьте горді, що Ви рівноож, видавочі Історію КСС, врятували джерельні документи, які є свідком збройної боротьби українського народу з окупантами — Москвою за волю й суверенітет України в 1917-1920 роках. Історії наших формувань, видані нами, активними учасниками збройної боротьби, будуть монументом для поляглих борців за волю України, могили яких сотнями тисяч розкидані по всій Україні, дух їх кличе до помести наступні покоління. 27-го квітня 1972 р.

Хор. УСС Дм. Микитюк

•УКРАЇНСЬКА ДУМКА•

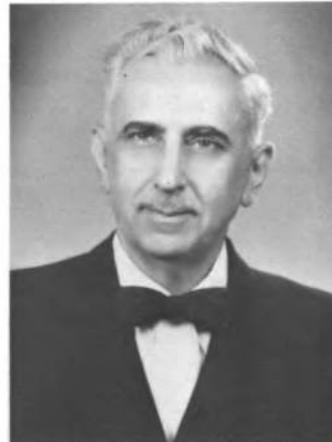
Олександр Канюка

Микола Гнатишак

Іван Ставничий

Леонід Бачинський

Степан Кікта

Вийшла книжка Миколи Гнатишака

„Державні гроші України”

Клівленд, Огайо. — Цього року тут виданням „Українського музею - Архіву“ появилася книжка Миколи Гнатишака „Державні гроші України, 1917 - 1920 років“; ілюстрований історично-іконографічний нарис. У книжці 376 сторінок друку і 434 ілюстрації. На тлі історії України (1917-1920 років) автор перелічує monetні системи того часу, називає державних банкнот, їхнє технічне виготовлення, пояснює заготовлення банкнот, віднотовує у хронологічному порядку їхнє появу, подає їхні назви, їхнє реальну вартість. Редактор і компілятор Додатку — Степан Кікта; мовний редактор Іван Ставничий; обкладинка і заставка — Олександр Канюка; видавничий референт — Леонід Бачинський.

Автор, Микола Гнатишак із тематикою, віддзеркаленою у цій книжці, познайомився ще в Перемиській гімназії і від того часу він із особливим зацікавленням збирав різні старі українські банкноти. Опісля це його замилування розвинулось

Видавничий Комітет. Зправа: п. полк. В. Зарицький, пор. М. Цурковський, д-р О. Бабій, сот. інж. Б. Білинський

Ванкуверський »двойбій«

10-го листопада ванкуверська українська громада пережила незабутній день у своєї історії: в цьому дні відбувся »двойбій« між співаками Михайлом Мінським та Гнатюком. Цей »двойбій« був проведений у площині мистецької та ідеологічної. Всім відомо для якої цілі вислані сюди Гнатюк та Мирошниченко: погасити полум'я, яке розбурхав у нас Валентин Мороз.

Коли було вже відомо про приїзд цих двох режимових висланців Москви і про дату виступу у Ванкувері, місцеві відділи КУК та Комітету Оборони Валентина Мороза запропонували оригінальну ідею: організувати в цей вечір величаве свято 60-ліття вимаршу Українських Січових Стрільців, Листопадового Зриву та Дня Солідарності з нескореною Україною. Як »контра« Гнатюкові, запросили на виступ нашого еміграційного співака Михайла Мінського, на що він радо погодився без матеріальної винагороди.

Для проведення такого, мабуть, первого в нашому житті, ідеологічного »двойбію« був покликаний спеціальний Комітет із представників усіх організацій міста Ванкуверу та околиць. Була змобілізована більшість активного громадянства, молодь, яка виявила найбільш жваву діяльність, радіопрограма під керівництвом пані В. Остапчука.

Оскільки Ванкуверові припала та честь прийняти на себе цей ідеологічний бій, виїзгаданий Комітет звернувся до Централі Комітету Оборони Валентина Мороза із проханням вислати на цей атракційний вечір спеціального промовця. Центральний Комітет це прохання задовільнила — на промовця був призначений адвокат Петро Саварин з Едмонтону.

Головною акрацією цього ідеологічного »двойбію« був виступ нашого найбільш популярного співака

Михайла Мінського, про якого у своїй близкій промові п. П. Саварин висловився в такому сенсі...»йти на їхній концерт сьогодні, коли Мороз вмирає з голоду, коли тисячі українських патріотів умирають чи терплять, коли ціла Україна страждає, ніяк не на місці! Я б повірив в іхню місію, коли 5 воїнів в першу чергу заспівали тим 10-ти мільйонам українців там, у ССР, які перебувають поза Україною, що десятки літ не чують українського слова, а щононн тоді приїжджають до нас... Приїхали »зібрати гроші«, ось який наш висновок, приїхали, щоб пустити нам дим в очі, приспати нас, відвернути нашу увагу від русифікації, від трагічних обставин, у яких живе наша стражданний народ в Україні і в ССР! І тому ми сьогодні не там, а тут! Тому ми сьогодні солідаризуємося з Морозом, зі страждаючою Україною, а не з ними, хоча любимо українсь-

Михайло Мінський

ку пісню не менше, як вони. Врешті, приїхали ми послухати українську пісню у виконанні п-а Мінського, не меншого митця за Гнатюка, але митця, який служить виключно українській пісні, а не режимові, який би він не був!..

Святочний громадський комітет повідомляє усе українське громадянство діаспори, що ідеологічний »двойбій« — конфронтація двох українських політичних напрямків, повністю виграно з небувалою перемогою: режимові висланці Москви співали не для нас, а для своїх попленаців із різних націй. Уся свідома українська спільнота містополії Ванкуверу, ба навіть сусіднього міста Сеатлу зі ЗСА численно прибула на наше національне свято, по береги виповнивши залю Українського католицького центру!

Це — наш успіх! Це — програма Москви! Бож! Гнатюк приїхав в асисті Мирошниченко пустити нам »дим« в очі, а не своїм »прогресистам«, збаламученим »малоросам«. Випало навпаки! Ми були у »своїй хаті«, де »своя правда і воля«.

»УКРАЇНСЬКА ДУМКА«

FYODOR KRYUKOV

A bite at the henchman from his Colorado beetle.

MIKHAIL SHOLOKHOV

TIME, SEPTEMBER 16, 1974

Михайло Шолохов плягіятор

АВТОР «ТИХОГО ДОНУ» — ФЕДІР КРЮКОВ!

В Парижі з'явилось видання ІМКА-Прес п. з. «Стремено „Тихого Дону“», автор якого скрився під літеру Д. В книжці вміщене переднє слово, підписане повним іменем Олександра Солженіцина. Можливо, що автор книжки живе в ССР, що його знає Солженіцин і солідаризується з автором в тому, що Михайло Шолохов — плягіятор. Справжнім автором роману «Тихий Дон» є Федір Крюков, твір якого попав у руки Шолохова, якому в часі закінчення революції сповнилось було ледве чотириадцять років. Участі в революції Шолохов не брав, але старшиною донського війська і учасником боїв донського козацтва проти большевиків був саме Федор Крюков, що в часі тих подій помер на тиф. Торбина з рукописами Крюкова попала у руки Шолохова.

Плягіяторів в часі вибуху першої світової війни було десять років, а перший том займається періодом війни д'ореволюційним. Шолохов дав його друкувати, маючи 23 роки життя і чотири кляси початкової школи. З такою освітою і життєвим досвідом Шолохов не міг бути автором роману.

Але не це тільки свідчить про плягіята. Аналіза стилю показує, що твір написаний автором антибільшевиком в частинах не зіпсованих Шолоховим і є найвищим досягненням російської сучасної літератури, а зміни, що потрібні були комуні-

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

стичній партії, і закінчення роману так спотворили твір, що на ньому відбилася виразно рука дилетанта.

Зрештою, від самого початку в ССР виявлялися оскарження* про плягіят Шолохова, на оборону якого уряд мобілізував найвизначніших письменників, щоб зберегти свій фальсифікат орігіналу, докладаний Шолоховим. Цікаво, що оригінал до переробки його Шолоховим, затратився в часі другої світової війни, як теж інші твори Крюкова — недруковані.

Автори книжки і передмови кажуть, що самостійно писані Шолоховим твори свідчать про його убогість таланту і недолугість мистця.

Зрештою автор «Тихого Дону», коли б він жив сьогодні, був би дисидентом і не засуджував би Синявського та Солженіцина і не вимагав би суворіших кар, як це зробив Шолохов, осуджуючи дисидента.

Цікаво, що скаже Фундація народи Нобля, що нагородила плягіятора, після цієї ревельянтної книжки з передмовою справжнього письменника, нагородженого тією ж фундацією!

В історії московської літератури більшого скандалу не було! Останній скандал — скандал світової літератури!

* Проф. Наталія Полонська розказувала про те з великим обуренням у 1969 р. в нашому видавництві.

Михайла Мінського, про якого у своїй близкій промові п. П. Саварин висловився в такому сенсі...»йти на їхній концерт сьогодні, коли Мороз вмирає з голоду, коли тисячі українських патріотів умирають чи терплять, коли ціла Україна страждає, ніяк не на місці! Я б повірив в іхню місію, коли 5 воїнів в першу чергу заспівали тим 10-ти мільйонам українців там, у ССР, які перебувають поза Україною, що десятки літ не чують українського слова, а щононн тоді приїжджають до нас... Приїхали »зібрати гроші«, ось який наш висновок, приїхали, щоб пустити нам дим в очі, приспати нас, відвернути нашу увагу від русифікації, від трагічних обставин, у яких живе наша стражданний народ в Україні і в ССР! І тому ми сьогодні не там, а тут! Тому ми сьогодні солідаризуємося з Морозом, зі страждаючою Україною, а не з ними, хоча любимо українсь-

ку пісню не менше, як вони. Врешті, приїхали ми послухати українську пісню у виконанні п-а Мінського, не меншого митця за Гнатюка, але митця, який служить виключно українській пісні, а не режимові, який би він не був!..

Святочний громадський комітет повідомляє усе українське громадянство діаспори, що ідеологічний »двойбій« — конфронтація двох українських політичних напрямків, повністю виграно з небувалою перемогою: режимові висланці Москви співали не для нас, а для своїх попленаців із різних націй. Уся свідома українська спільнота містополії Ванкуверу, ба навіть сусіднього міста Сеатлу зі ЗСА численно прибула на наше національне свято, по береги виповнивши залю Українського католицького центру!

Це — наш успіх! Це — програма Москви! Бож! Гнатюк приїхав в асисті Мирошниченко пустити нам »дим« в очі, а не своїм »прогресистам«, збаламученим »малоросам«. Випало навпаки! Ми були у »своїй хаті«, де »своя правда і воля«.

Українська народна артистка Євгенія Мирошниченко.

Дмитро Гнатюк, український співак (баритон), народний артист СРСР.

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ФОНДУ

ІМ. І. ФРАНКА В ШИКАГО

ПОЗНАЙОМТЕСЬ З УКРАЇНСЬКИМИ ПИСЬМЕННИКАМИ

UKRAINIAN LITERARY FUND

РОЗДАЧА ЛІТЕРАТУРНИХ НАГОРОД

Нагороди 4-го літературного конкурсу

Український Літературний Фонд ім. Івана Франка в Чікаго повідомляє, що Літературне Жюрі закінчило свою працю над оцінкою 56 літературних творів, що їх прислали 39 письменників, які вийшли друком в рр. 1970-1973.

Літературне Жюрі працювало в такому складі: д-р Григорій Лужницький — голова, пані Марія Гарасевич, Аriadna Стебельська, д-р Ігор Качуровський, д-р Михайло Кушнір, мг-р Григорій Костюк, ред. Юрій Стефаник — члени.

Усі члени Жюрі надіслали свої оцінки-голоси. Підсумки голосування перевела окрема верифікаційна Комісія УЛФ. На основі оцінок Жюрі й підсумків Комісії Правління Українського Літературного Фонду ім. І. Франка в Чікаго, про-

Д-р Гр. Лужницький

д-р М. Кушнір

mgr. Марія Гарасевич

проф. Г. Костюк

mgr Ю. Стефаник

mgr. А. Стебельська

Др Ігор Качуровський

На останньому своєму засіданні під кінець вересня Правління Українського Літературного Фонду ім. І. Франка рішило одноголосно започаткувати ще в цьому році спеціальний Фонд допомоги українським культурним діячам, які кладуть своє життя на жертовник боротьби за Україну. Цей Фонд служитиме відважним, нескореним борцям, які перебувають на порозі смерти, але їх здаються.

Символом цих нескорених є Валентин Мороз. Йому, Правління Літфонду признало поза проголошеним конкурсом найвищу грошеву нагороду, яка буде проголошена 1 грудня на імпрезі і передана на рахунок В. Мороза до українських кас Чікаго.

У зв'язку з започаткуванням Фонду допомоги українським куль-

турним діячам, Правління Літфонду зорганізує серед українського громадянства Чікаго й околиць збірку на листи, що її проведе фінансова комісія, складена з представників громадських установ. У спісках жертвовавців не повинно заінтригувати ані одного українського прізвища.

Віримо, що цей наш почин піддер-

жать всі українські громади у вільчому світі і він стане загально-українським «побєдівським» фондом, який допомагатиме матеріально і морально нашим культурним діячам в Україні і вільному світі в іншій боротьбі. (Всі жертвовавці зможуть собі відтягнути що по-жертуві від податку. Збірка вже ведеться).

„Вогонь в одежі слова — Безсмертна, чудотворна фея, Правдива іскра Прометея”.

I. Franko

"Let each one think that on him rests the fate of millions and for the fate of millions he must give account."

Ivan Franko

голосує нагороди за найкращі літературні твори, що вийшли друком в рр.: 1970-1973.

Найвищу нагороду поза конкурсом Правління УЛФ признало Валентинові Морозові, символів нескорених борців в обороні української мови і літератури.

Перша нагорода (для дорослих) 1,200 дол. — двом авторам по 600 дол.: а) Левицький-Софронів Василь за твори: «Кланялися Вам три України», «Липнева отрута»; б) Вадим Лесич за твори: «Предметність низвідкіль», «Никифор з Криниці».

Друга нагорода: а) Борис Олександров «Колокруг», б) Микола Понеділок «Рятуйте мою душу».

Друга нагорода виносила 800.00 дол. Комісія підвищила до 1000 дол. Отже кожний нагороджений другою нагородою одержить по 500.00 дол.

Третя нагорода: Марта Тарнавська: «Хвалю ілюзію» — 400.00 дол.

Для дітей і молоді:

Перша нагорода: Ніна Мудрик-Мриц: «Пригоди Горішка», «Богник» — 500.00 дол.

Друга нагорода: Мирослава Лавовська: «Віщування старого дуба» — 300.00 дол.

Третя нагорода: Діма: «Кіт — Музика» — 200.00 дол.

Крім нагороджених творів, Правління УЛФ, на основі голосів Літ. Жюрі відзначило ще такі літературні твори:

Для дорослих 1. Федір Одрач: «Вощадь», 2. Оксана Кулиць-Керч: «Такий довгий рік», 3. Яр Славутич: «Мудроці мандрів».

Для дітей і молоді: 1. Микола Угорчак: «Чарівний діамант», 2. Данко Вітер «Далекі мандри», Паладій Я. і Л. Полтава: «Абетка з історії України», 3. Юрій Тис: «Казка про лицаря Добриню і його сестричку Забаву».

Фундаторами цих грошевих нагород нашим письменникам є українські фінансові і громадські установи, як також жертвовавці — любителі української літератури. Список їх всіх подано буде в найближчому часі на сторінках нашої преси.

Роздача літературних нагород на Вечорі Української Літератури в школі Шопена — 15 грудня ц. р. в год. 5-ї по пол. До участі запрошенні всі нагороджені автори.

За правління Українського Літературного Фонду Ім. Івана Франка в Чікаго:

Адам Антонович, голова
Рома Турянська, секретар
Шлях Перемоги

Окрема грошева нагорода В. Морозові

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ-ЛЕВІЦЬКИЙ,

„Сучасні події в Україні в переломом: ламається крига жаху, що непорушно сковувала духове життя народу на довгі роки”. — В. МОРОЗ

ВАДИМ ЛЕСИЧ,

БОРИС ОЛЕКСАНДРІВ

Микола Понеділок

Марта Тарнавська

Ніна Мудрик-Мриц

Мирослава Ласовська

РОМАН ЗАВАДОВИЧ.

Діма Комлєвська

“НАЙБІЛЬШЕ І НАЙДОРОЖЧЕ ДОБРО В КОЖНОГО НАРОДУ — ЦЕ ЙОГО МОВА, ОТА ЖИВА СХОВАНКА ЛЮДСЬКОГО ДУХУ, ЙОГО БАГАТА СКАРБНИЦЯ, В ЯКУ НАРОД СКЛАЄ І СВОЕ ДАВНЄ ЖИТЯ І СВОІ СПОДІВАНКИ, РОЗУМ, ДОСВІД, ПОЧУВАННЯ.”

Панас Мирний

В. СОСЮРА СЛОВО

Як сурма, що кліче до бою,
як поклик ранковий гудка,
звучить в кожнім серці луною
безсмертнє слово Франка.

Любов до Вітчизни своєї
у ньому, як радісна даль,
і огненна мука Мойсея
й зів'ялого листя печаль.

Гостріше воно за багнети,
яскініше за сяйво заграв,
бесмертнє слово поета,
що все для народу віддав.

Як сяйво світів над світами,
відбите на сталі клинка,
ти житкимеш вічно між нами,
бесмертнє слово Франка !

УКРАЇНА ЖИВЕ, БОРТЬСЯ І ПЕРЕМОЖЕ!

Спілка „Певність“ у Чікаго

д-р ФЕДІР ТКАЧУК

д-р Роман Смік

д-р Пілліп Демус

д-р Марія Фішер-Слюк (Кенакі, Ілл.)

д-р С. Павлинський,

дир. Я. Войнаровський,

Іван Дібалло

д-р Юрій Городиловський

д-р Б. Ткачук

Ю. Боєчко,

дир. Т. Пілявка,

Президія Ради Директорів Кредитової Кооперації „Самопоміч“ в Чікаго в 1971 році: (в першому ряді зліва) Президент Р. Мицик і Екзекутивний Директор О. Плешкевич, (в другому ряді) 1-ий Віцепрезидент інж. А. Артимович, 2-ий Віцепрезидент М. Трошук і Секретар Р. Бігун

д-р Р. Кобиляцький

MONACO MOTEL
Highway 12 R.R. 1 Box 134 A
All New Spacious Rooms — Complete with Modern
Furnishings - Electric Heating - Air Conditioning -
NEW HEATED SWIMMING POOL - TELEVISION.
Telephone 254-7550 (608)
Wisconsin Dells, Wisconsin 53995

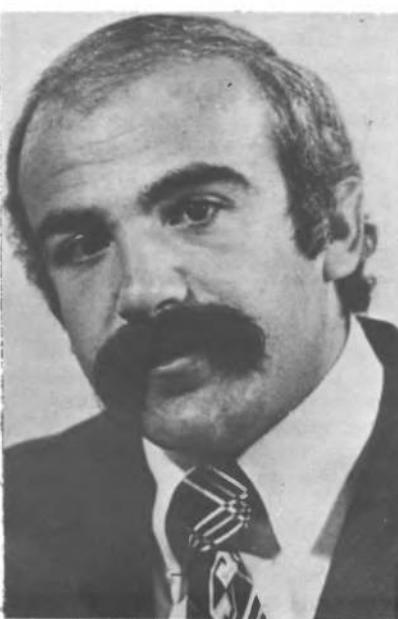
Олекса Хіч („Монако”-мотель, Виск. Делс)

д-р М. Іваницький (Джолієт, Ілл.)

Т. Голоміш

д-р Б. Р. Антонович,

д-р Б. Старух,

інж. В. Гавдю

д-р П. Попович

д-р В. Тимчина,

Список Жертводавців

на 4-ий Конкурс УЛФонду ім. Івана Франка в Чікаго

— включно з Фондом для Валентина Мороза —

- \$1,200: Щадничо-Позичкова Спілка „Певність”
- 500: д-р Марія Фішер-Слиж (Кенекі, Ілл.)
- 300: Т-во „Бойківщина”
- 255: мгр Василь Іващук
- 250: М. Понеділок (Нью-Йорк)
- 200: Іван Лібайло, Олекса Хіч („Монако”-мотель, Виск. Делс)
Ю. Боєчко, Марія Гарасевич (Стерлінг Гейт, Міч.), Кредитова Кооперація „Самопоміч”, М. Сенчишак
- 150: Комітет для вітанування 100-ліття Лесі Українки
- 100: інж. Р. Бігун, д-ри Р. і Е. Войнаровські, дир. Я. Войнаровський, інж. В. Гавдю, д-р Ю. і О. Городиловські, П. Гуцул (Чікаго Рілті), Т. Голяш, д-р Н. Т. Лемус, В. і Т. Дмитраші, д-р Р. і А. Кобиляцькі, д-р С. Навалинський, дир. Т. Пилявка, М. Понеділок (Нью-Йорк), д-р І. Рудавський, д-р Р. Смик, д-р Б. Старух, В. Тимчина, д-р Б. Ткачук, д-р Т. Ткачук, інж. Т. Форович, Яр. Хлипяч, Т. Яцків
- д-р М. Іваничкій (Джолієт, Ілл.), інж. Ю. Малий, Музика і Сини,
д-р П. Попович д-р Б. Р. Антонович, мгр І. і І. Лещинські, д-р Р. Сосенко
- 50: Любо Мацюк, „Форум” (Литовська Радіопрограма - А. Дж. Рудіс)
І. Бабій, В., І. О. Кашуби, мгр М. і Р. Турянські
- 30: мгр Р. і М. Кецали, П. Хома
- 25: інж. Б. Білинський, проф. М. Заріцький, д-р Яр. Кокорудз (†), д-р М. Коленський, дир. О. Шлешкевич, д-р Ст. і Л. Самбірські, Кооп. Т-во „Самодопомога”, мгр Т. Школьник, Н. Троян
- 25: мгр В. Нечай, Б. Олександров (Торонто)
- 20: Євгенія Бяла
- 15: інж. А. і О. Гарасовські
- 10: проф. Н. Бабяк, д-р Н. Вишніний, О. Качор, інж. В. Синенький
д-р М. Головатий С. Мацкевич
- 5: інж. А. Лобачевський

ХТО ЧЕРГОВИЙ?

(Пожертви можна складати на конто УЛФонду
в обох українських касах в Чікаго)

SELFRELIANCE FEDERAL CREDIT UNION

2351 W. Chicago Avenue Chicago, Illinois 60622
Tel. HU 9-0520 HU 9-0521

В. і Т. Дмитраші

Яр. Хлипяч,

д-р Р. Сосенко

мгр І. Лішинський

Світлій пам'яті Теодора Курпіти

Коли в Чікаго рознеслася вестка, що 3-го березня ц. р. відійшов у вічність визначний поет Теодор Курпіта, кожне українське серце сповнилось болем і жалем, що поета не стало поміж нами; перед кількома роками померла його дорога дружина Ольга.

Житьєва мудрість і досвід наказує нам прийняти з покорою ударами долі, що християнин виявляє часто словами молитви „Нехай діється воля Твоя, Господи!...“ Та все ж думками ми повертаємося до померлого поета і пригадуємо собі його життєвий шлях та його поетичні твори, передувсім його високомистецький твір зроджений з болю по втраті дружини „Блакитні троянди“, за який одержав літературну нагороду на другому кон-

ПРОЙДЕНИЙ ШЛЯХ УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ФОНДУ ІМ. І. ФРАНКА В ШИКАГО

“Все, що мав у житті, він віддав
Для одної ідеї,
І горів, і яснів, і страждав
І трудився для неї”

„Богонь в одежі слова —
Безсмертна, чудотворна фея,
Правдива іскра Прометея”.

I. Франко

Кожна культурна нація дбає про розвиток свого національного мистецтва. З усіх родів мистецтва — література втішається найбільшою увагою та опікою громадянства. Сьогодні на Рідних Землях українським письменникам замкнено уста, а народ не має можливості виявити належної уваги для них. Але українська еміграція у вільному світі й надалі віддає шану своїм письменникам, духовим провідникам нації. Найкращим прикладом може послужити не тільки нашій громаді в Чікаго, але й всім українцям в діаспорі Український Літературний Фонд ім. Івана Франка, зорганізований в 1955 р. в Чікаго з ініціативи письменника сл. пам. Теодора Курпіти. З того часу Літературний Фонд почав діяти.

Роздача нагород 1-го Літературного Конкурсу відбулася 29 грудня 1956 р., 2-го — 3 грудня 1967, 3-го — 5 грудня 1970, 4-го — 15 грудня 1974 р. На всі чотири конкурси 116 письменників надіслали 136 своїх творів. На підставі оцінки Літературного Жюрі виплачено 22-ом письменникам грошові нагороди в загальній сумі 11,400 дол. (включаючи позаконкурсовий Фонд В. Мороза). Крім того, признано дотації для потребуючих або хворих працівників української культури в сумі 1,268 дол. Разом, отже, УЛФонд по сьогоднішній день видав 12,668 дол. Відмічено, згідно з оцінкою Літературного Жюрі, 16 письменників. Поза конкурсом найвищим відзначенням нагороджено Василя Симоненка (1967) і Валентина Мороза (1974).

Цей короткий перегляд дотеперішньої праці УЛФонду закінчуємо словами письменника Вадима Лесича з його привітання УЛФондові з нагоди 4-го Конкурсу:

„Висловлюю мою радість з приводу жертвенності української громади в Чікаго, з вірою, що ця жертвенність передеє славні межі міста Чікаго й охопить ширший територіальний засяг нашої діаспори, бо діло ведене Вами має всеукраїнське значення, хоча й діє поза межами Батьківщини. Майбутнє покаже, яка велика правда є у Вашому Шляхетному Почині!“

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

на якому, крім роздачі нагород українським письменникам — лавреатам Четвертого Літературного Конкурсу — відзначено найвищою нагорою

Валентина Мороза

інж. Р. Бігун

курсі Українського Літературного Фонду ім. І Франка в Чікаго, якого він був ініціатором і засновником у 1956 р.

Перед очима нашої душі стас образ української людини, що жила, терпіла, змагалася із труднощами життя, була примушена покинути рідний край, дорогу Золочівщину, милий йому Львів і доживати віку на гостинній американській землі.

Доля Теодора Курпіти була така, як доля кожного українця — вигнанця, але було в тій долі щось, що збільшувало тягар і трагізм тієї української людини. Кожен із нас може уявити собі й відчути, який твердий був шлях людини, що була справжнім поетом, мистцем слова, а була примушена цілі роки виконувати тяжку фізичну працю і не мала змоги бути собою, посвятитись всецілі поезії, літературній творчості. Вже та одна причина кидала тінь трагізму на життя поета-вигнанця. Той трагізм виявився і в тім, що Т. Курпіта навіть як написав високовартісну поему „Полк слави“, то із-за українських емігрантських обставин не мав змоги видати її друком, так, що поема залишилася й досі в рукописі. Хто читав цей рукопис, то мусить признати, що цей твір високовартісний — непересічний, написаний навіть на вищому рівні, як згадана поема „Блакитні троянди“. „Блакитні Троянди“ — це твір особистої трагедії пісента, що через саму тему є твором повним смутку, а поема „Полк слави“ — це твір, що охоплює ціле багатство і всю різноманіть нашої національної, політичної дійсності, в останньому десятилітті історії України, з її війнами, революціями, шуканнями, волі, помилками. У цьому творі багато смутку,

Вечір відбувся в неділю, 15 грудня 1974. На цьому вечорі Правління Українського Літературного Фонду відзначило також грошовою нагорою і проф. Романа Завадовича за його великий вклад праці в літературні твори для дітей і молоді. В черговому числі „Екрану“ подамо ілюстрований репортаж з цього свята.

На сцені за столом сидять члени Президії, а біля портрета В. Мороза стоїть Почесна стійка сумівської молоді — перед проголошенням найвищої грошової нагороди для Мороза (1500 дол.).

prof. B. Lashovskiy

Бій за українську духовість

Під цим гаслом проходила Пленарна Сесія Ради в Справах Культури СКВУ в Нью Джерзі, 14-го грудня м. р. З цим гаслом пов'язано ім'я легендарного Валентина Мороза, який став живим символом борця за українську правду. Тому й приміщено його великий портрет над столом президії.

Цієї інформації доповнюють звіт у „Свободі“ з 17-го грудня ц. р., про перебіг Сесії. Ця інформація настільки важлива, що вона з'ясовує ідеїне спрямування Сесії і відрізняє її від звичайних загальних зборів. Цей момент наголошено в доповіді про пляни праці РСК таким відступом: „...Нинішня Сесія ставить в центрі уваги всієї діаспоральної громадськості, яку в перекрої представляють усі учасники нинішнього збору, певні явища в житті позабатьківщинного українства, що нагромаджували довгими роками основні проблеми нашого національного буття у вільному світі. Саме ці явища й проблеми, що з них виникають, вимагають від нас ось тут, негайніх рішень, рішучих заходів і рішучих, мужніх дій...“

Важаючи за конечне поінформувати додатково про події, які сталися безпосередньо перед Сесією, або безпосередньо після неї.

Дня 22-го вересня ц. р. на Загальному З'їзді членів УМІ зорганізовано Українську Музичну Фундацію, завданням якої має бути фінансування таких чинів, як заснування музичного коледжу, нотного видавництва, видавчня музичного журналу і т. п. 1-го грудня ц. р. члени Президії Ради в Справах Культури спільно з представниками УМІ та Музичної Фундації, рішили організувати Світове Об'єднання Музик. Головою організаційного комітету обрано проф. Рафаїла Венке. Це Об'єднання враз з Музичною Фундацією мають, дійти паралельно.

14-го грудня ц. р. Президія Ради в Справах Культури запропонувала д-ра Ярослава Моцюка на становище кінематографічного референта. Цотеперішні старання д-ра Моцюка об'єднати всіх філь-

марів української діаспори переноситься в систему РСК і стають зав'язком Світового Об'єднання Фільмів.

На запрошення голови Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чикаго мгра А. Антоновича, і голови Книжкового Центру, ред. М. Денисюка, голова РСК прибув до Чикаго, де 16-го грудня ц. р. відбув з місцевими діячами культури, щодо поширення діяльності РСК. Виконуючи постанову Пленарної Сесії РСК, її голова, в ході нарад, запросив ред. М. Денисюка до очолення новствореної референтури РСК названої „Видавничча Референтура“ і мгра А. Антоновича на становище члена колегії Літературної Референтури РСК. Тим чином Книжковий Центр поєднаний з Видавничою Референтурою спільним голосом, входять в систему СКВУ, подібно, як і Літературний Фонд. Це значить, що й Книжковий Центр, як і Літературний Фонд, стали організаціями світового засягу.

Постання чотирьох організацій світового засягу треба розцінювати, як значний вклад в акцію здійснення того клича, що його проголосила Пленарна Сесія РСК 14-го грудня ц. р. „Бій за українську духовість“.

Очевидно ці досягнення, що відносяться до організації здійснення цього клича, обов'язуючого кожного свідомого члена української спільноти у вільному світі, тільки тоді стануть на висоті своїх завдань, коли ціла наша спільнота включиться в акцію цих чотирьох світових організацій, в свідомості, що бій за українську духовість рівнозначний збереженню національної індентичності, наснаженням її такими культурними вартостями, які можуть стати в очах культурного світу, свідченням про нашу національну повноцінність.

Іласне в цьому напрямі працює Президія РСК та її дванадцять референтур з вірою, що знайдуть повну моральну і матеріальну допомогу загалу.

лас

T. Яцків

інж. Ю. Малий.

Анна Тагай

ПОМЕР ПРОФ. ІЛЛЯ ВИТАНОВИЧ, ВИДАТНИЙ УЧЕНИЙ, УЧАСНИК ВІЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

В неділю 27-го грудня 1973 року над ранком, помер у своєму домі в Бертлі Гайтс, Нью Джерзі, на 75-му році життя видатний український учений, історик і кооператор Ілля Витанович, учасник українських візвольних змагань у рядах УГА. Ілля Витанович був у рр. 1937-40 директором Кооперативного Ліцею у Львові, від 1946 року професором УТГІ. Він був автором численних творів українською і польською мовами, але найважливішою була його монументальна „Історія українського кооперативного руху“. Як історик — Ілля Витанович цікавився особливо проблемами методології історичних досліджень. Він був дійсним членом НТШ та активним в українському комбатантському русі.

Д-р Ілля Витанович

На Крайовім З'їзді Українських Підприємців у Чикаго створено Централю

В неділю 20-го жовтня в Чикаго відбувся Перший Крайовий З'їзд Делегатів від Говариств українських купців, промисловців і професіоналістів для завершення організаційної структури центральною установою.

З'їздом керувала обрана президія в особах председника Ярослава Пастушенка, заступників Миколи Сенчишака, Івана Іванчука, Олекси Хіча, П. Давидовича і секретаря Мирона Примака.

Дві доповіді на економічно-фінансові теми д-ра М. Біди і проф. д-ра Я. Комаринського, дали можливість обмінятися думками щодо нашого гospодарського стану посадання, його плянової розбудови, обзнайомлення ширших кіл громадянства з економічно-фінансовими проблемами та спрямування і заохочування нашу молодь студіювати економічні науки.

У дальшому ході нарад прочитано проект статуту, який своєчасно було розіслано всім нашим товариствам, і з деякими поправками, його одноголосно схвалено. Прийнято називати централю, а саме „Об'єднання Українських Купців, Промисловців і Професіоналістів“ з осідком в Чикаго, а щодо фондів Об'єднання ухвалено 25 від-

сотків від членських внесків.

Крайовий З'їзд обговорив теж плян праці Централі, в якому, між іншими, схвалено вступити в члени УККА та подбати про місце для нашого представника в Політичній Раді. В підготовчій стадії з плян видавання економічно-фінансового журналу - квартальніка із науковими та популярними статтями на господарські теми, як рівнож є в пляні видніти для „Об'єднання“ одну сторінку нашого щоденника „Свобода“, який був офіційним органом для організаційних та актуальних поточних справ.

На внесення Номінаційної комісії Крайовий З'їзд обрав Головну Управу в такому складі: голова — Теодор Яцків; заступники — Ярослав Пастушенко, Микола Сенчишак, Богдан Неганів, М. Манько, Олекса Хіч і М. Мазуркевич; секретар — Р. Кобилецький; фін. реф. — Петро Гуцул; організаційний — В. Іващук; преса і інформація — В. Ничай.

До Контрольної комісії обрано: Е. Ільницький, В. Огаренко, Б. Старух, В. Березецький, а до Товариського суду ввійшли: М. Денисюк, Б. Антонович, П. Питель і В. Тимчина. (К.М.)

Р. К.

ЮВІЛЕЙ ВИДАТНОЇ АРТИСТКИ

У листопаді ц. р. здійснилося 80 років з дня народження видатної артистки, сучасниці Садовського і Саксаганського, Анни Леонтіївни Тагай. На своєму віку Анна Л. Тагай, разом з своїм св. п. чоловіком, Михайллом П. Тагаєвом, створила багато незабутніх сценічних образів, що залишається назавжди в пам'яті українських глядачів.

Редакція „Жіночого Світу“ вітає дорогу ювілятку і бажає їй багато сил і здоров'я.

"ЖІНОЧИЙ СВІТ",

У 15-річчя смерти Провідника Степана Бандери

Австралія

Посмертна Академія в 15-ту річницю смерти сл. п. Ст. Бандери відбулася заходами Ліги Визволення України і Осередку СУМ'я в Сіднеї.

Неділя 20-го жовтня 1974 року була днем жалоби нашого стейту. Вже під час Панахиди, яку відправив в УКЦеркві о. парох Іван Шевців, було видно сумні лиця, а о 8-й годині вечора громадяни зійшлись у великій залі Дому Української Молоді послухати доповіді та виступу хорів «Сурма» і «Юного Хору» під керівництвом Тараса Фіголя і Галі Чубатої.

Наши керівники злучили обида хори і відкрили Жалобну Академію співом «Не пора». Після співу голова Ліги Визволення України В. Чору вступному слові з'ясував ціль нашої посмертної загадки Великої Людини нашої доби, сл. п. С. Бандери, і попросив присутніх вшанувати хвилинною мовчанкою пам'ять Прорівника та всіх революціонерів-борців УПА, що зложили своє життя за Волю України.

Після вступного слова з'єднані хори проспівали «Марш Національності» і упівський «Марш Куреня Бойків»; диригував Т. Фіголь, музичний супровід вела Гая Чубата.

В Україні державною мовою є не українська, а московська. Там усе чиновництво говорить і пише лише по - московському. В так званій „суверенній“ УССР по всіх державних інституціях, партійних організаціях, судах, на пошті все листування проводиться в російській мові. Русланізація підсилюється національними байстрюками, які тікають від свого народу, щоб приподобатися окупантійній владі і робити собі кар'єру. До того всього Москва послідовно заселює Україну московським елементом.

Доповідь прочитав п. О. Кошарський, насвітливши життєвий шлях сл. п. С. Бандери, як Прорівідника націоналістів-революціонерів, його роль в добі творення похідних груп, загонів славної УПА. Доповідач згадав і про великого стратега УПА і Командира ген.-хор. Т. Чупринку.

По доповіді фортепіанове сольо «Габот», музика М. Лисенка, відограла піяністка панна Ляриса Балух.

Юнак-дружинник П. Лютак декламував «На смерть Бандери»,

З'єднані хори „Сурма” і „Юній Хор” під час промови голови Ліги Визволення України В. Чори на сцені. Хорами диригував Т. Фіголь, акомпаньовала Г. Чубата

Мішаний хор „Сурма”. Посередині диригент Т. Фіголь

слова Л. Полтави.

Жіночий дует хору «Сурма» (п-і А. Парасин і п-і А. Ткачук), при супроводі піяністки панни Ляриси Балух, проспівав «Пісню про Бандеру», музика М. Мінського.

«15-го жовтня 1959» продекля-
мував Г. Панасюк.

На закінчення хор «Сурма» запівав «Ой, Дніstre, мій Дніstre» і «Через поле». Національний гимн співали всі присутні.

Треба відзначити вміле ведення програми заповідача Ж. Коломийця.

Вишинський — незмінний імперіяліст

Дехто думав, що поляки, отримавши гарантію західніх кордонів, ними задовольняться. Ми так не думали. Італійський тижневик «Панорама» з 14 грудня 1972 помістив статтю про польські вимоги до Ватикану, висловлені польським епископатом. Кард. Вишинський мав зажадати в імені польського епископату, щоб у Вільні і Львові були створені нормальні римо-католицькі ординаріяти, обсадженні поляками, а не апостольські адміністратури. У цій справі має вести переговори з кремлівськими безбожниками архиепископ Касаролі. У свій час кард. Вишинський запропонував папі малу польських римо-католицьких дієцезій для нашого Правобережжя. Польські епископи з обома кардиналами по-дякували папі за визнання західніх кордонів Польщі, який замін

Le cardinal - primat Wyszynski

нів апостольські адміністратури на нормальні ординаріята на т. зв. «зем'ях одзисканих». Тепер Вишинський хоче мати польських єпископів-ординаріїв у Вільні і Львові. Зате польські католики вперто супротивляються встановленню в Польщі дієцезій УКЦ, а зокрема відновленню Перемиської дієцезії для півмільйона українців — греко-католиків.

Українська катакомбна Католицька Церква зовсім не цікавить католицького кардинала-шовініста. Та це нічого нового! Кожна нація сама має дбати про свої інтереси, і так само український католицький епископат повинен дбати про українські інтереси. Його обов'язок — дати всебічну підтримку патріярхові УКЦ — Блаженішому Йосифові.

ВОНА БУЛА МІЖ НАМИ...

Нуся Дубиняк — подруга Дума — на короткий час перед своїм виїздом зі Львова в Карпати в 1944 р.

На крутых дорогах еміграції до рідних берегів забрало між нами одної з кращих дочек українського села — повної енергії Нусі з Дубиняків Середяк, яка спочила вічним сном у чужій землі.

Від ранніх літ її притягає праця для української справи і вона сама шукає шляхів, де її покоління рветься до боротьби за Україну. Вже в другій гімназійній класі знаходить контакт з українським підпіллям і її перша провідниця Надя Корлятович — впроваджує і познайомлює з методами українського підпілля. У третій гімназійній класі її вже призначено провід звену у її класі. Рік пізніше большевицька окупація застає її в восьмій класі. І вже тоді її призначено пост провідниці гімназії Сестер Василіянок у Львові. Нуся Дубиняк відзначалась незвичайними організаційними і провідницькими здібностями і тактом, бо під її проводом були ще і дві старші класи, з яких юначки ставились до молодої віком провідниці з правдивим респектом.

Прийшлося їй бути провідницею в гімназії Сестер Василіянок серед найтяжчих літ большевицької (першої) окупації, коли рвались арештами контакти з проводом, проте підпілля гімназії під її проводом нічого про це не знато і працювало з великою інтенсивністю. Покійний полковник УПА Шелест усе казав, що саме Нуся Дубиняк врятувала його життя у Львові, коли він підпільно прийшов з Krakova переводити військовий вишкіл, і натрапив на великі арештовання. Нуся все була веселої і лагідної вдачі, проте в праці вміла переводити більші акції з неабиякою дисципліною. Учениці Василіянок ставили опір новому директорові і у наші свята

громадно не приходили до школи, а лише збиралися на Службу Божу у Волоській церкві у Львові, проте ніхто не міг викрити, хто тою акцією керує. Отець катехит Ждан подивляв зорганізованість, але ніколи не допитався: «А хто то є такий добрий ваш Наполеон?».

В 1941 році у Львові було проголошено відновлення української держави, і на вулиці Руській приєміствівся Провід Організації. Тоді саме покликано Нусю до праці у бюрі пропаганди біля провідника Легенди — разом з двома студентами політехніки. Була це наймолодша, працівниця на Руській вулиці — одинока гімназистка,

Під час німецької окупації кінчає Нуся Дубиняк гімназію і з відзначенням у мовах складає іспит зрілості. Господар кляси, проф. Романенчук, радить її студіювати журналістику, або філософію. Мати хоче вислати її на студії до Праги, але вона надто зв'язана з підпіллям у Львові. У 1944 році виїжджає в Карпати до Чорного Лісу, до Жіночої Школи УПА, до якої прибуло 70 провідниць, з яких з часом орга-

Ганна Середяк

нізується під проводом Катруся Защицької Червоний Хрест. Нуся працює у тій школі, як член булави. І знову таємниця її успіху, яку все подивляють — вміти вдергати гостру дисципліну і бути другом. Учасниці школи так її полюбили, що склали про неї пісню, в якій назвали її «наш найкращий друг».

Ця ж сама любов до праці з молоддю пробігає золотою ниткою все її життя. На першій дитячій оселі на Пачеко чи на пластових таборах в Пунта дель Індіо чи на сумів-

письменник Т. Курпіті

ських таборах на «Веселці», де працювала, як виховниця, чи в Українській Гімназії — скрізь помітний її великий контакт з молоддю, яку любила всією своєю душою. Серед дуже тяжких умов роками вивчає англійську мову, з відзначенням складає іспит, потім ще дворічні студії професоратури, які закінчує іспитом перед спеціальною комісією університету з Кембрідж (Англія) в грудні 1963 р.

Усе життя мала якесь містичне покликання бути корисною для дружих, забиваючи про себе.

Всім серцем любила людей села і все гордилася своїм селянським походженням. Смерть Матері в Україні була для Нусі великим ударом. Родинні обов'язки були для

Ганна Середяк

Нусі «святає святих» і ніяка посвята не була для неї завеликою для родини. Може різно хто додумаеться, що Нуся Середяк була жінкою великої посвяти для родини, хоч мала всі здібності, щоб стати і жити життям тільки професіонала.

Від довшого часу погодилась Нуся Середяк з фактом, що її роки почислені і старалась приготувати до цього себе і свою родину.

Ганна Середяк — учителька української гімназії в Буенос - Айресі в рр. 1969 — 1971, впровадила нову систему навчання української мови, чим значно піднесла рівень української гімназії.

Олесь Бабій

16 ←
але й багато елементу погідного і життерадісного, смішного й гумористичного. У творчості Курпіти все час до часу відзвівалася струна незлобної, але гострої сатири, тому її в поемі „Полк слави“ ця струна дзвенить дуже сильно, виразно й голосно. На жаль ця поема — це лебедині пісні поета, який помер не виявивши впovні свого поетичного таланту.

Загально, творчість Т. Курпіти хоча не завжди відзначалася високим полетом фантазії, то скривала в собі багато цінностей щодо форми вірша, знання техніки виразування, і щодо багатства та краси мови, дбайливості за кожний вірш, за кожне речення і слово.

Теодор Курпіта написав твори у тих часах, коли українська поезія під впливом західноєвропейських поетів — символістів, прихильників класичної літератури, модерністів, починала оминати імпровізації, трафарети, наслідування народної літератури, примітивізм, дістантізм і шукала нових форм поетичної творчості. Були це часи Максима Рильського, Миколи Бажана, Павла Течини. Тому Теодор Курпіта у своїх найкращих збірках поем, як „Вибране“ 1947 р., „Карикатури з літературі“, „Нот а Пасс“ (1946 р.) і згаданих вище, створив свій власний стиль поетичного реалізму, в якій знайшла свій відгомін і творчість українських поетів сучасної епохи. Творець поем „Блакитні троянди“ і „Полк слави“ ніколи не наслідував інших поетів, він був передусім справжнім творцем, маїстром мистецького слова, який розумів, що вартість твору залежить не тільки від того, що поет має щось сказати, але й від того, що поет знає як це сказати, себто дбає про гармонію змісту і форми вислову.

Тому нам ще більший жаль, що ми втратили в особі Т. Курпіти справжнього поета, а не пересічного віршуну.

Поезія, як кожний рід мистецтва, родиться із тути за продовженням і збагаченням життя, з тути за вічністю... Ми втратили Т. Курпіту, але нам залишились його твори, в яких поет житиме вічно серед українського народу.

Старинні римляни говорили „Ars льонга — віта бревіс“ — „Життя коротке — мистецтво вічне“...

Із тієї причини українське суспільство повинно уважати своїм обов'язком видавати друком вартисну поему Т. Курпіти „Полк слави“.

Олесь Бабій

ЖУРАВЛІ

Диригує Ярослав Полянський.
Фото С. Григорчука

ДВА РОКИ ХУДОЖНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ХОРУ «ЖУРАВЛІ»

27 лютого 1972 року у Варшавській вищій музичній школі виступив чоловічий збірний хор УСКТ «Журавлі». Він вішанував пам'ять великого українського композитора Миколи Лисенка (минало 130 років з дня його народження). Хоч хор співав уже на IV фестивалі української пісні і музики в червні 1971 р., все-таки про початок його художнього шляху можна говорити саме від згаданого концерту. До нього хор готувався на окремому таборі в Сирдборові біля Варшави.

До речі, назва хору «Журавлі» була прийнята саме в Сирдборові 25.II.1972 р.

У першому концерті «Журавлів» взяло участь 34 чоловік. Хор виступив з багатою програмою, у якій сольні партії вдало виконували Олег Пушкар, Ярослав Юрчак та Степан Білянський. Під час цього виступу проявилися нові особливості диригентського таланту Ярослава Полянського.

Перший успіх додав охоти до праці цьому колективу, підніс його стремлення, вимоги і що до художнього рівня хору, і до репертуару. Незабаром почалися гастролі в багатьох містах ПНР. 7.V.1972 р. хор виступив у Гданську з нагоди XXX-річчя ПРП, 1. VII.1972 р. співав у Перешилі та Мокрому, наступного дня в Лосю. 4—5 листопада він виступив на святковому концерті організованому для відзначення 50-річчя СРСР в Битомі та Кошаліні.

У 1973 р. хор віталі в Тшебятові, Щецині. Брав він також участь у V фестивалі української пісні і музики у Варшаві. Потім

Ярослав Полянський.

прийшли концерти в Ольштині, Пененжні, Круклянці, Бартошицях і Кентшині. 1—2.VIII.1973 р. «Журавлі» виступили у Літньому театрі в Сопоті. Восени в Кошаліні вони вішанували піснею 30-річчя Польського Народного Війська. За два роки хор дав 20 концертів у 17 місцевостях для біля 80 тисяч слухачів.

У цьому році хор готовиться до концертів, якими хоче відзначити XXX-річчя ПНР. Він між іншими виступить у Вроцлаві, Лігниці та інших місцевостях.

Після двох років чисельність хористів помітно зросла — іх біля 60-ти чоловік. Серед них є шістьох поляків. Ім сподобалася майстерність «Журавлів» і вони стали членами колективу.

Високий художній рівень виступів хору вирішив і про те, що його прийнято в члени «Польської спілки хорів і оркестрів».

Вартість успіхів хору «Журавлі» тим більша, що його члени розсіяні на території всієї Польщі. Вони живуть у Варшаві, Гданську, Krakowі, Katowicях, Broclawі, Szczecinі, Olsztynі, Peremyslі, Košalіnі та інших місцевостях. Подібно і його члени-поляки проживають в різних місцевостях: Ф. Pшемелевський, С. Черкаський і Р. Bубневич у Варшаві, Е. Ribelevskyj у Broclawі, а M. Fomulovich в Otwocku.

З великою признанням траба, згадати довголітніх співаків, членів хору: нещодавно померлого Ю. Підлуського з Варшави, M. Stremińskiego і C. Lemiszka з Katowic, P. Lahtuka з Szczecina, T. Galuszynskiego з Krakowa, Я. Jurczaka і B. Sutnika з Peremysla, B. Boberskogo, Ю. Reita, O. Puszkaria з Варшави, I. Polivka, M. Kibaka, I. Radja, B. i B. Kosicki з Gdanska та C. Bi-

ляnskого з Єсьонова на Oльштинщині.

Виступи хору «Журавлі» з великою сердечністю прийняла публіка в різних українських середовищах ПНР. Його майстерність схвалено оцінили публіцисти «Нашого слова». Час надто короткий, щоб в пам'яті читачів не залишилися ці оцінки, тому й не будемо їх повторювати.

Виступам хору високу оцінку дали також польські спеціалісти. Проректор Державної вищої музичної школи в Варшаві проф. Людвік Kуркевич оцінив художній рівень хору на відмінно. Воєвідське агентство художніх концертів в Gdansku після виступів «Журавлів» в Sopotі надіслало листа, в якому дякувало за концерт, за його високий художній рівень і запрошуvalо до участі в концертах організованих у наступному році. Кошалін-

ський диригент, Ян Koval'chik, дав хорові велими позитивну оцінку, вказуючи на художні та громадські вартості його діяльності. На думку диригента хор може успішно виступати не тільки в країні, але й закордоном. З особливим признанням він висловився про заслуги диригента Ярослава Полянського.

Дивлячись на діяльність і досвід «Журавлів» годиться відзначити, що ці слова признання повністю заслужені.

Безумовно, хор в історії аматорського руху УСКТ займає чільне місце, а без перебільшення можна сказати, що має він всі можливості зайнайти одне з помітних місць в історії розвитку хорового мистецтва ПНР.

Чекаємо на нові досягнення хору.

З «нашого слова». А. С.

Олесь Доріченко

ОЛЕКСАНДРОВІ МИШУЗІ

Він співав, бо край хати калину посадив, як із дому ішов,
він співав, бо у сердці Вкраїну,
бо у сердці надію знайшов.

І лягала до ніг його слава,
і над світом лунав його спів,
і Стокгольм, і Мілан, і Варшава...
і лягала до ніг його слава —
Віден, Рим, Петербург і Берлін...

У очах мерехтіли країни,
вирували оваций громи —
а йому лише снилась Вкраїна,
рідний голос його сторони.

Усміхалася Леся ласкаво,
руку Lisenko дружньо стискає,
обімав його Leonivallo,
коли пісню вкраїнську в La Scala
Олександр Мишута співав.

В. Одрихівський: О. Мишута. 1968 р.

ГОШЕН-ЕЛК ГАРТ

Члени ОДУМу та Т-ва Одумівських Примітів Філії Гошен-Елкагарт з нагородою першого місця, яку українська група здобула на Фестивалі етнічних груп в Університеті Індіана в Сент-Бенд. Усіх груп було 40. Фестиваль відбувся 6-7 квітня 1974 р. Зліва: Е. і В. Вербянські, Нансі Еверсол — керівник Фестивалю, О. Бахнівський і його дочка Оленка (з бандурою). Сидять: К. Дубинін і В. Драпеза

ВІД ВИДАВНИЦТВА, РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ.

Просимо Шановних Читачів, Учителів, Виховників, Родичів, Симпатиків і Співробітників журналу і в майбутньому далі заохочувати своїх знайомих та приятелів до читання і передплачування „Екрану“. Кожному новому читачеві радо вишлемо журнал для пізнання його змісту без жадного грошового зобов'язання,

У нашому Видавництві можна набути, кожночасно цілі комплекти „Екрану“, за відмінкою двох чисел. За інформаціями, замовленнями та окремими числами просямо звертатися на адресу видавництва „Екрану“: Адам Антонович

2222 W. Erie St., Chicago, Ill. 60612

Цією дорогою запрошуємо як старших, так і молодь до співпраці в розбудові єдиного того роду ілюстрованого українського журнала в вільному світі, з огляду на його соборницький зміст.

Адам Антонович

THE UKRAINIAN exhibit organized by Mr. and Mrs. Eugene Werbiansky (left), 1734 Moyer Ave., won first prize among the 40 exhibitors at the 8th annual Indiana University at South Bend International Folk Life Festival held last weekend in South Bend. Also working on the exhibit were members of the Organization of American Youths of Ukrainian Descent. Mothers of the youths prepared the

traditional foods for part of the exhibit. From left, Mr. and Mrs. Werbiansky, with Mrs. Ronald (Nancy) Eversole, festival chairman, of Mishawaka, Alex Bachnivsky and his daughter, Helen, both of County Road 6, watch as (seated) Cathy Dubinin and Walter Drapeza, both of Goshen, decorate Easter eggs.

THE ELKHART TRUTH, TUESDAY APRIL 9, 1974

УКРАЇНА І РОСІЯ

I read your editorial in Svoboda (Dec. 21, 1974). Since I am not too good in writing in Ukrainian, I thought I'd make a comment in English on Mr. Gromyko's claim that anything Russia does is her internal matter and not for outsiders to question.

The stock answer to this should be "no one cares much what Russia does inside her own territory, but what she does in occupied lands and how she treats the conquered people is concern for

other nations to question."

It is a well established fact that Ukraine is not Russia, nor are Ukrainians — Russians, and what Russia does to these people and how she treats them is certainly out of the sphere of Russia herself. Mr. Gromyko should be told this. If he persists in his claim, it can be declared as outright falsehood. Unless present-day Russia wants to emulate Imperial Czarist rule, then it should be made known and not lied about.

If Ukrainians were Russians, then they should be treated as such. But they are not.

John Stefanuk

Minneapolis, Minn.

ПІДСЛУХИ ДЛЯ СПОРТОВЦІВ У МОСКВІ

Під час змагань у Москві між Олімпійськими переможцями — канадськими і советськими спортивними професіоналами в хокеї на леду виявлено обурливий підслуховий скандал.

В готелі «Росія», де замешкала канадська хокейська дружина виявлено мікронадавчи висилачі (звані «блочицями») в конференційній залі, де тренер обговорював з хокеїстами тактику гри. Напр. перед 6-ю грою він дав доручення атакувати з центру, бо советська дружина постійно згущує свою оборону на крилах. В 6-ій грі виявилось, що советчики на цей раз якраз центр змінили двома додатковими оборонцями. В готелевій кімнаті тренер Джім Гарріс знайшов в кішенні своєї сорочки маленький мікрорадіатор. Конференційну залю замкнено, як непотрібну, на ключ у переконанні, що тренер носить з собою мікропідслух. Також два канадці знайшли в своїй кімнаті такі мікропідслухи, наматювалися до них і знищили їх.

Канадський воротар заявив, що з советами не варто робити ніяких спортивних змагань, бо вони вживають найтрудніших трюків, щоб виграти для престижу.

Продаж українського печива на Фестивалі, що його влаштувало філія ОДУМ-у Гошен-Елкагарт

Група членів ОДУМ-у та Т-ва Примітів ОДУМ філії Гошен-Елкагарт, які брали активну участь у Фестивалі РКХ XIII. "ЕКРАН" Ч. 78, ЛИСТОПАД-ГРУДЕНЬ 1974.

"РОМАНА І БОРИС" — Романа Мельничук з дівочого тріо „Ліра” і Борис Ямінський з відомого бас-квартету „Тарас Бульба” та соліст славного хору при церкві св. Варвари у Відні під проводом проф. Андрія Гнатишна, злучилися до нового співучого дуо. Ще в цьому році австрійське видавництво плянує випустити плитку пісень українських народних пісень наспівані „Романою і Борисом”.

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

ВОСЬМИЙ ТАБІР ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У

Торонто (ДЮК) — Від 29-го червня до 13-го липня 1974 року на оселі Української Православної Катедри Св. Володимира "Київ" біля Торонто, Онтаріо, Канада відбувався Восьмий Табір Виховників Юного ОДУМ-У. Участь в таборі взяли 55 курсантів та 7 членів команди з різних місцевостей США, Канади та Західної Німеччини. Табором керувала команда в такому складі: комендант — д-р Юрій Криволап, заступники коменданта — Іван Павленко, СВП та Юрій Смік, СВУ, писар — Валентина Петруша, СВК, старша бунчуж-

на — Галина Радюк, СВУ, старший бунчужний — Павло Лисик, вих. Ю. ОДУМ-У та обозний — Віктор Педенко, СВП. В праці з курсантами команді допомагали інструктори — старші виховники ОДУМ-У: Петро Гурський, Іван Данильченко, Олексій Пошиваник, та Микола Мороз. Капеланом тaborу був о. прот. Дмитро Фотій, настоятель Катедри Св. Володимира з Торонто. Екзамени з Першої Одумівської Проби переводили старші виховники ОДУМ-У: Валентина Родак, Петро Родак, Леонід Ліщина, Віктор Педенко, Іван Павленко та Таня Вовк. Одумівську присягу перевів комендант тaborу кол. Юрій Криволап.

УЧАСНИКИ ТА КОМАНДА ВОСЬМОГО ТАБОРУ ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У

Юрко Овечко — градуант Юрко Овечко прийнятий до „Калтек”

Про незвичайні успіхи в навчанні Юрка Овечка, тепер 17-літнього градуанта гайскул в Грилі, Колорадо, вже повідомлялося в „Свободі” двічі. Але тепер, за останній рік навчання у середній школі, цей молодий українець здобув ще кілька нових успіхів місцевого, стейтового і навіть крайового значення.

Після минулорічної нагороди за працю в ділянці супутній телеметрії, Юрко цього року отримав срібну медаль за працю із ділянки вивчення швидкості світла від Джуніор Академії Сайсис стейтів Колорадо і Вайомінг, а короткий зміст тієї праці видруковано в професійному журналі тієї Академії.

У контексті найкращих студентів з фізики і математики Північно - Східного Колорадо Юрко Овечко здобув дві золоті медалі, зайнявши перше місце з фізики і третьє з математики.

Американська Хемічна Асоціація (Відділ Денверу) на своєму річному бенкеті нагородила Юрка як найкращого студента з хемії в його школі.

Тим часом, посланий гайскулом ще минулого року до університету для науки вищої математики, Юрко одночасно зі закінченням гайскулу отримав 22 університетські кредити з математики (в тому числі й калькуляції), всі з оцінкою „А”. А після двох фінальних екзаменів всекрайового засідження Юрко став фіналістом, тобто в числі найкращих (піввідсотка) з усіх майже 2-х мільйонів учасників з усієї Америки. Як найкращому студентові з ділянки точних наук (фізики, математики, хемія) Бауш і Ломб нагородив Юрка медалею, а одночасно з тим (стипендією) у сумі 4.000 дол. річно з умовою, що Юрко піде до Рочестерського університету. І Юрко пішов би до того університету, коли б не здійнила давня мрія Юрка. Ти-

Юрко Овечко

сю мрію був „Калтек” - Каліфорнійський Інститут Технології престижевий науковий заклад в Америці, до чого річно приймають не більше двох сотень нових студентів з усієї країни. „Калтек” повідомив Юрка, що він є прийнятий до того учбового закладу із стипендією понад 3.500 дол. річно.

Так, прибувши до Америки з дитиною, і пішовши до початкової школи майже без володіння англійською мовою, Юрко закінчив ту школу як найкращий випусник - хлопець, отримавши спеціяльне відзначення від посадника міста, а тепер завершив середню освіту з найбільшою кількістю нагород у його гайскулі, про що писалося також в місцевій англомовній пресі. Серед сімох найкращих градуантів Грилі Сентрал гайскул Юрко Овечко удостоївся найбільшої уваги директора школи, коли він презентував їх присутнім батькам, студентам і вчителям та гостям перед граудацією.

Дай, Боже, молодому українцеві не менше успіхів і в високій школі!

СВОБОДА 1974 Н. Н.

У 100-річчя О. Кошиця — прочитаймо його твори

Тільки що вийшов з друку третій том «З піснею через світ». Цим томом закінчується видання творів літературної спадщини Олександра Кошиця.

До цієї серії належать наступні твори: «Спогади», два томи, які ще можна набути по \$ 6.00 за комплект; «З піснею через світ», том перший (вичерпаний повністю, ніде його в продажу вже нема); «З піснею через світ», том другий, який ще можна набути по \$ 3.50 за примірник; «З піснею через світ», том третій, що тільки що з'явився, по \$ 4.25 за примірник.

І виходила ця місія у складі ста співаків, армія без гармат, без шабель і без рушниць. Единою зброєю їхньою була українська пісня, і вси цію піснею перемагали. Їх зустрічали в деяких країнах так, як не зустрічали державних діячів - визволителів тих країн. Ними були зачаровані. Кошиця звали чародієм, бо він дійсно досягав вершин мистецької досконалості, він брав від своїх хористів те, що міг взяти тільки геній.

І багато-багато зробив він на чужині для України. Фактично це він відкрив і для Європи, і для Америки Україну. А коли скінчилися ці тріумфальні подорожі, коли Україну надовго окупував ворог, Кошиць лишився на чужині. Тут дозелось йому всього пережити. Як він сам писав: і саботажі, і бойкоти, і ходіння стачечними ногами сабвеєм в Нью-Йорку та приниженні перед хористами не сприяли його музич-

Кожна книга становить собою певну цілість.

В наступному році відзначаємо 100-річчя з дня народження Олександра Кошиця. До цих святкувань українське суспільство може гідно підготовитися, познайомитися з літературною спадщиною славного диригента й композитора.

Замовлення разом з грішми просямо слати на адресу:

Ukrainian Cultural & Educational Centre
P. O. Box 722
Winnipeg, Man., Canada, R3C 2K3

ній і національній роботі. Його спокушали піти служити чужим, не українцям, але він все це відкидав.

Ось чому він для нашої української молоді може бути взірцем. Щоб і наша молодь так, як Кошиць, любила найдорожчі квіти України, наші українські пісні. Щоб вона плекала ці пісні і разом із цим вчилася любити Україну так, як її любив Кошиць і щоб працювала для неї так, як і він працював. Та історія вимагає від нас не тільки плекати наші пісні й танці. Ми потребуємо тепер молодь озброєну логічними аргументами слухності прогнезів українського народу. Ми мусимо мати молодь, яка діяла б так, як і Лук'яненко, який казав, що коли б я був єдиним українцем в світі, я й тоді боровся б за Україну.

Це мусить бути програмою і нашої діяльності.

Звернення

ДО КОЛ. ПОСЕСТЕР І ПОБРАТИМІВ-СОКОЛІВ

8-го листопада 1974 р. відбулися в домі Осередку СУМА ім. М. Павлушкиова Сходини кол. Соколів, що живуть в Чікаго.

Приявні вибрали Ініціативний комітет, а в тому ж Діловий комітет, що займеться відзначенням в Чікаго 80-ліття Сокільської організації та 60-ліття Шевченківського Здвигу у Львові 1914 р. В склад Ділового комітету ввійшли: проф. А. Антонович — голова, д-р Р. Кобильтський, М. Ольшанський і О. Яценків — містоголови, інж. Р. Заяць — секретар, Р. Яценків — скарбник, Б. Кашуба — організаційний референт, та сот. М. Петруняк, С. Касян, Л. Кузик і п. Косачевич — члени.

Всі колишні члени „Сокола”, що живуть у м. Чікаго й околиці, є членами комітету. Завданням його є також зорганізувати Центральний комітет ЗСА для згаданих ювілеїв у всіх більших осередках українського поселення та зібрати і видати матеріали в Пропам'ятній Книзі Сокільської Організації. Центральний Комітет на ЗСА повинен складатися з членів Управ місцевих комітетів, які постануть в більших українських осередках. — До редакційної колегії Пропам'ятної Книги вже дали свою згоду відповідно: проф. Р. Кухар, ред. І. Дурбак і д-р Б. Трохим-Тарновецький. Просимо всіх кол. Соколів добро волі зголосуватися для переведення вищеподаного пляну в життя та доповнювати цей плян своїми порадами. Поштову переписку просимо спрямовувати тимчасово на адресу „Екрану.”

Ініціативний Комітет

РІК ХІІІ. "ЕКРАН" Ч. 78, ЛИСТОПАД-ГРУДЕНЬ 1974.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

ОСЕРЕДОК ім. Д. ВІТОВСЬКОГО В ПАЛАТАЙН

1-ий Рій Юнацтва — 1957 рік

Цього року Осередок СУМА ім. Дмитра Вітовського в Палатайн, ЗСА, відзначає 5-річчя свого існування. Сумівська праця у цій місцевості проводиться багато більше років, бо її початки сягають до того часу, коли кілька родин членів СУМ-у поселилися в Палатайн — в році 1957. Тоді то заініціював перший юнацький рій, який згодом перетворився у самостійний Відділ Юнацтва, а зі зростом членства створено в 1968 р. Осередок СУМА.

Сьогодні Осередок зриє чисельно та усистематизував свою працю на всіх ділянках громадського життя. Виховання української молоді стало основним моттом праці Осередку. Плекання української мови, пісні, танку, музики, спорту, ведення громадської діяльності та пропагування українського імені серед місцевого населення — це тільки кілька фрагментів многогранної праці СУМ-у в Палатайн.

Через свою працю Осередок втішається загальним признанням не тільки місцевої громади, але й всієї сумівської великої родини.

Успіхи нашої сумівської клітини завдячуємо активності наших друзів, які на кожний поклик Управи стають в ряди та подають дружню руку для виконування різних завдань.

На цьому місці ми складаємо дружні гратулляції дружям-сумівцям і прихильникам СУМ-у, які поклали ще в 1957 році перші підвальнини в розбудову сумівського життя, як також і тим, що до сьогодні несуть дружньо сумівський прапор. Приємно нам теж відмітити вклад праці молодих дружинників, виховників і юнацтва, які щораз більше перебирають обов'язки та працю нашого Осередку.

Управа Осередку СУМА

Осередок СУМА в Палатайн — 1973 рік

Kiev Dynamo – International Class

«Вісті з України»

УСПІХИ СПОРТСМЕНІВ

Здавна українська земля славиться видатними спортсменами. Усьому світові відомі імена борців Івана Пілубного і Володимира Синявського, штангістів Якова Кученка і Леоніда Жаботинського, п'ятиборця Бориса Онищенка, весляря Ігоря Ємчука, стрільця Віталія Романенка та багатьох інших. Нині в нашій республіці зросло нове покоління атлетів, які гідно продовжують добрі традиції своїх попередників.

Вісімнадцять років виступає на помості львівський майстер «зализної гри» Петро Король. Він багаторазовий чемпіон і рекордсмен республіки, країни. Підкорялися йому і світові рекорди. Нинішнього року П. Королю випала честь у складі збірної СРСР захищати спортивні кольори своєї Вітчизни на світовій першості в столиці Філіппін — Манілі. Наш земляк блискуче впорався із своїм нелегким завданням. Тільки йому одному вдалося стати володарем усіх трьох золотих медалей. Львів'янин вирвав штангу вагою 130 кілограмів, штовхнув — 175 кілограмів. За суму двох рухів нікому з атлетів легкої ваги не вдалося перевершисти Короля.

На цих же змаганнях відзначився ще один український важкоатлет — ровенчанин Валерій Устюжин. До золотої медалі чемпіона Європи він додав найвищу нагороду світового форуму. Заслужений майстер спорту В. Устюжин переміг у суперечці штангістів першої важкої ваги. Його результат — 380 кілограмів.

Першу срібну медаль на чемпіонаті світу завоював Сергій Полторацький із Хмельницького.

Отже, всі три представники Української РСР повернулися додому з нагородами — чотирма золотими і одною срібною медалями.

«Королем килима» називають штангувальники боротьби інженер-викладача Київського інституту цивільної авіації, заслуженого майстра спорту Володимира Гулюткіна. І справді, цей атлет володіє всіма найвищими титулами. Він багаторазний чемпіон України і Радянського Союзу, дворазовий чемпіон Європи і світу. На цього-річній світовій першості, що проходила в Стамбулі, В. Гулюткін переміг усіх своїх конкурентів, продемонструвавши чудову техніку.

Загалом слід сказати, що нинішній рік видається особливо врожайним на видатні перемоги українських спортсменів на міжнародних змаганнях. Вдруге підряд звання найсильнішого п'ятиборця світу здобув львівський армієць Павло Ледніков. Четверо наших земляків — одесит Сергій Петренко, дніпропетровець Василь Юрченко, львів'янин Михайло Шурга та ровенчанин Анатолій Шарікін стали володарями золотих медалей чемпіонів світу з веслування на байдарках і каное. Срібних нагород удостоєні восьмеро українських веслярів.

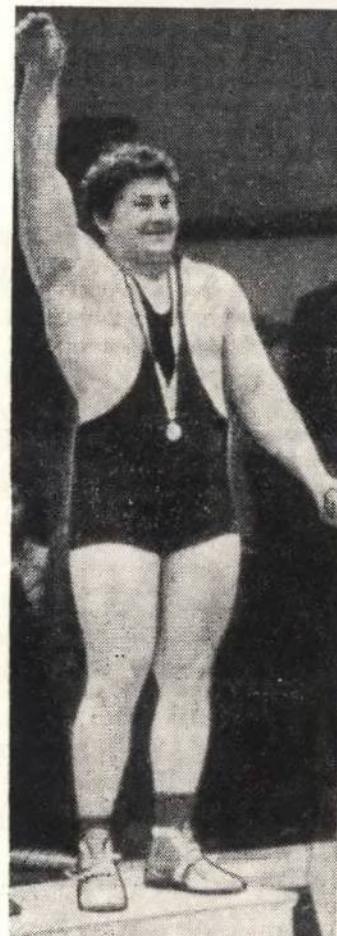
Три найвищі нагороди на першості світу з кульової стрільби одержала киянка, заслужений майстер спорту Ніна Столєрова. Їй же вдалося оновити свій світовий рекорд у стрільбі із пістолета. Двічі на найвищу сходинку п'єдесталу пошани сходив одесит, олімпійський чемпіон, рекордсмен світу, заслужений майстер спорту Яків Железняк.

Ф. ОСТАПЧЕНКО.

Here is the Kiev Dynamo team that won the 1974 USSR soccer crown and USSR Cup.

На фото: чемпіони і володарі Кубка СРСР 1974 року. Зліва направо, перший ряд — Валерій Лобановський (старший тренер), Віктор Матвієнко, Володимир Мунтян, Володимир Онищенко, Володимир Трошкін, Олег Базилевич (начальник команди); другий ряд — Віктор Колотов (капітан команди), Михайло Фоменко, Леонід Буряк, Олег Блохін, Анатолій Шепель, Володимир Веремеєв; третій ряд — Валерій Самохін, Степан Решко, Євген Рудаков.

В. Устюжин.

Великі осiąгнення спортсменів в Україні

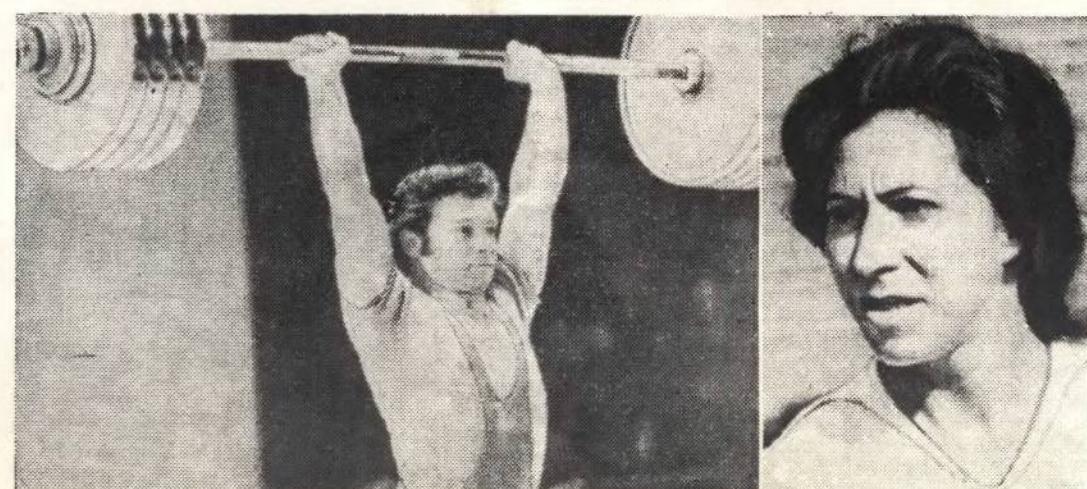
Великі успіхи осiąгнули різні в Україні в минулому, 1974 році. Не зважаючи на злідні, брак в багатьох містах і селах спортивних заль, інвеститара та перекидання українських талантів в Російську та інші, так зв. „республіки”, українська спортова молодь в минулому році може похвалитися вагомими здобутками в десятках ділянках спорту. окремі дружини, як і індивідуально, спортсмени й спортивні здобули звання чемпіонів ССР, Європи й Світу й цим ще раз доказали, що вони могли б і їм належати репрезентувати Україну в Олімпійських Іграх, замість виступати в збірній советської імперії, яку у Вільному Світі ототожнюють з репрезентацією „Росії”.

Футбол

Відома і найбільш популярна футбольна дружина в Україні — „Динамо”, що під сучасну пору тренують колишні славні футболісти: Вал. Лобановський і Олег Базилевич в минулому році здобула звання чемпіона ССР, Європи й Світу й цим ще раз доказали, що вони могли б і їм належати репрезентувати Україну в Олімпійських Іграх, замість виступати в збірній советської імперії, яку у Вільному Світі ототожнюють з репрезентацією „Росії”.

О. Твардовський

ривку встановив новий рекорд світу (183,5 кг), який на півкілограма кращий від встановленого кілька днів перед цим рекорду спортсмена з ФРН Р. Манга. Такого досягнення добився українець під час змагань за Кубок СРСР, що проходили в місті Туапсе. Леонід Жаботинський є, безсумнівно, одним з тих, що заслуговують на звання найкращого українського спортсмена в 1973 р.

LEONID ZHABOTINSKY.

Nadiya Tkachenko

Alexander Shaparenko

На фото: чемпіон світу, майстер міжнародного класу П. Король.

By LEONID KANEVSKY,
Soccer commentator of Sportivna Hazeta

Kiev Dynamo won the USSR soccer top league crown with two games still to be played. This laconic phrase, published in all Soviet newspapers, **NFU** included, conceals the truly Herculean work of the players and of the young coaches Valery Lobanovsky and Oleg Bazilevich who have been with the team only one season. They have won the reputation of being hard-thinking, capable moguls.

This is not the first time that Kiev Dynamo has become USSR champions. It is their sixth title. But, more than likely, this season was the club's most successful. On their way to taking the USSR soccer crown, they also won the USSR Cup and an international soccer tournament in Valladolid, Spain. But above all, they jumped two barriers in the European Cup-Winners Cup Tournament by getting the best of the many-time Bulgarian champions CSKA Sofia and Eintracht of Frankfurt am Main, the FRG Cup holders. In other words, Kiev Dynamo won all the competition they took part in.

Dietrich Weize, manager of the Frankfurt am Main squad (incidentally, he trains world champions Yuergen Grabowski and Bernd Holzenbein) said at a press conference after the Kievites beat the West German squad for a second time: "I can congratulate Kiev soccer fans for having such a team as the Dynamo. The squad, to my mind, is of international class. The Kievites proved superior to my boys in many components of the art of soccer. They were more mobile, faster, and had better picked positions."

